

ele a meg

éjszaka tületben unisták besült-

amunis- zajlot- és mun- ló tulaj- negsebe- dig ha-

atnak a

ateszik. an náci- et szín-

ellen

azt is, kékben r, a vi- és ál-

edékjog

amenti Dollfuss s arra, déseket rárható szem- tetette a jog el- gondja

OS

A pénz- adóbe- szerint- pont- gndés-

z előirt- zalékos- lők. seket a ni.

zása

n nyer 75.936. 718. 20 2. 7593.

fe- ár

Feb- vételei z előző 79 lej, napban tezésre.

zámára részére zetésék 376.882 ózados- 00, kü- szesen

as 1-én

vesz fel- lentik: mazást gyarma ére egy kölcsönt

adó Rt. Baron n: 9-77.

Taxa postală plătită în num. No. 224.713-929.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai-u.) 10. Telefon: 9-77. Előfizetési árak: Havonta 110, negyedévre 320, fél-évre 600, egészévre 1200 lej. Külföldre: Havonta 1, negyedévre 3, fél-évre 6, egészévre 10 dollár. Hirdetések díjszabás szerint. Az „UJ KELET” az erdélyi és bányási assidóság egyetlen napilapja. Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

Bérmertetlen leveleket nem fogadunk el. Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jászber F. Bukaresti szerkesztő: Házaegi Ernő, Str. Sf. Constantin Nr. 31.

Ara 5 lej

Szombati, 1933 márc. 4

3693. F.V ADAR 6. XVI. ÉVF. 52 SZÁM.

A német választások előestéjén

Ez a vasárnap, ami holnap ránk virrad, nem olyan, mint a többi vasárnapok. Németország választ holnap és minden jóérzésű európai ember szívszorongva lesi a választások eredményeit.

Vajjon mi fog történni vasárnapon? Normális körülmények között a nemzeti szocialisták kisebbségben maradnának a választásokon és hitlernek el kellene pusztulnia a kancellári székből.

Hitler és legényei azonban mindent el fognak követni, annak érdekében, hogy a választás normális lefolyását megakadályozzák.

Hogy ezt hogy fogják tenni, az még a holnapi nap titka.

Megakadályozzák-e az ellenzéki tömegek szavazását, meghamisítják-e a választások eredményeit, vagy egyáltalában felrúgják-e az egész választást?

Csak egy dolog bizonyos, hogy Hitler árnyéka egy jóidőre ráfékszik Európa egészére.

Ember küzdve küzdj...

A mai tudósok más kaliberűek, mint a régiek. Valamikor ez a pálya jelentette az ismeretek feltárolását az agyvelőben és akinek több adat volt a fejében, az volt a nagyobb. Több minden, úgy ez a hivatás is átértékelődött és ma az a külön tudós, aki több természettörvényt fedezett fel, aki biztosabban meglátta a fejlődés útját aki az adatok felhalmozása helyett termel.

Ez rendjén is van, ezt így követeli a fejlődés tempója. A tudósnak be kell kapcsolódnia az életbe, irányítani és megvilágítani kell az emléket.

De vannak tudósok, akik azt mondják, hogy ma már ez sem elég, nemesak az életre, hanem a halálra is ki kell oktatni az embereket, nem elvont elméletekkel, hanem önmagukon végrehajtott példával.

Ilyen tudós volt dr. Felix Auerbach, aki Jénában egyetemi tanár volt, az elméleti fizika professzora. Hetvenhét éves koráig egyre csak dolgozott, és azzal sem elégedett meg, hogy csak szakmatársainak dolgozzon, hanem értett a tudomány népszerűsítéséhez anélkül, hogy ezzel egy fokkal is leszállt volna a nép haszontalan ösztöneihez. Írásai a tömegek felemelésére szolgáltak és a hidrodinamikáról, a magnetizmusról és az akusztikáról írott művei minden gondolkodó laikus számára olyan élvezetes volt, mint akár-milyen jó regény. Ez a kiváló ember most feleségével együtt öngyilkosságot követett el és mielőtt ezt megselekedtek volna, barátaihoz és ismerőseikhez a következő levelet intézték:

„Ötven éve kölcsönösen boldogító együttlét után az elmúlt éjjel teljes vídamsággal elhagytuk a földi létet. Mindenkit köszöntünk, akit illet, és arra kérjük őket, hogy alkalomadtán hasonló vídamsággal gondoljanak reánk. Felix és Anna Auebach”.

Az öngyilkosságot kábító szerek nagy mennyiségével követték el. Elaludtak örökre és a fizikus, aki egy életet töltött el az érzékelhető világ ismertetésében, halálában is kioktatja az embereket.

Nem akarjuk megbolygatni nyugalmában a tudós professzort, de példáját követni nem javasoljuk. Inkább egy bánatos élet, semmint tiz vídám halál. Mert az élet szomorúsága után még mindig derű jöhet, de akik lebuktak az árnyékvilágba, azok számára nincs remény. A küzdelem megszűnt a sir előtt és amíg valakit isten magához nem szólt, addig küzdelem — a vídamság és szomorúság játéka — a feladat.

Demokratikus antant!

Hitler, az iparbárók és junkerek lepenzelt bérnyilkosa olyan terrort fejt ki Németországban, amely a legnyugodtabb és leghiggadtabb emberek idegeit is meg rendíti.

Valósággal Tamerlan tatár hordáinak vadsága az, mely ma a civilizált Németország felett végigseper s mely egész

Tokióban összeült a pánázsiai liga konferenciája

A kínai csapatok árulása következtében a japán csapatok Jehol fővárosa felé közelednek

Programszerűen haladnak előre a japán hadműveletek. Számos falu és város lángokban áll Jeholban

Japán és Oroszország közelednek egymáshoz?

London, március 3. Saito japán miniszterelnök Tokióban a sajtó munkatársai előtt tett nyilatkozatában hangoztatta hogy Jehol hadműveletek teljesen programszerűen haladnak előre. Reméli, hogy mire a Népszövetség újra összeülne, Jehol probléma már nem lesz. Ha Japán helyreállította a rendet egész Mandzsuriaiban, újra megfontolás tárgyává fogják tenni a Népszövetséghez való viszony kérdését.

Egyidejűleg Tokióban összeült a Pánázsiai Liga konferenciája, amely a jövőben népszövetségi szerepet fog játszani Ázsiában. Egyébként a Jehol hadszínterén a kínai tábornokok árulása elősegíti a japán-mandzsuriai csapatok előnyomulását. A kínai harevonalban egyes csapat testek átpártolása miatt szakadások állot-

tak elő. A japánok bombavető repülőgépei nagyarányú tevékenységet fejtenek ki. Számos falu és város lángokban áll a repülő bombázás nyomán keletkezett tüzekben. Az előnyomulók közelednek Jehol fővárosa felé.

London, március 3. Japán lapok javasolják az orosz-japán megneemtámadási szerződés ügyének újrafelvételét.

Amerikában feszült figyelemmel kísérik a távolkeleti eseményeket az orosz-japán megneemtámadási szerződés létrejövetelét tekintetében is. Nem tartják kizártnak a két ország közötti közeledést.

Egyidejű jelentés szerint a kínai népszövetségi és leszerelési delegáció tagjai felajánlották lemondásukat a nanjingi kormányoknak.

Csehszlovákiában tegnap „vörös napot” rendeztek a kommunisták

Egy halott, számos súlyos sebesült

Prága, március 3. Tegnap a karhatalom a fővárosban és a vidéken riadó-készültségben állott, mert a kommunisták vörösnapot készítettek elő március másodikára. Csak Reichenbergből és a ruszinszkói Valecből jelentettek komolyabb tüntetést és összeütközést a karhatalommal. Reichenbergben a tömeg a szovjet éltetése mellett a belváros utcáira akart bevonulni, de szembe találta magát a karhatalommal.

A rendőrök szétkergették a tüntetőket s közben többen a rendőrök közül meg sebesültek. Mintegy hetven őrizetbevétel történt.

Valecben a kommunisták engedély nélküli gyűlését a csendőrség fel akarta

osztatni. A résztvevők nem akartak engedelmessé válni a kiadott utasításnak, mire a csendőrök hat vezető kommunistát letartóztattak. A tömeg közrefogta a csendőröket és fenyegetően viselkedett. Percek múlva vasdarabok, kövek, botok repültek a karhatalmiak felé.

A csendőrség szorongatott helyzetében kénytelen volt fegyverét használni. Egy tüntető a sortűz után holtan terült el és sokan kaptak súlyos sebesülést.

A tömeget azután sikerült szétosztatni. Három csendőr súlyos állapotban kórházba került. A hatóságok az összeütközéssel kapcsolatban számos letartóztatást fogantatosítottak.

Európát fenyegeti. Szerencsére erre máris rábredtek az érdekelt államok kormányai.

Herriot egy azonnali akcióképességre beállított demokratikus antant létrehozását sürgeti, melynek az a feladata, hogy gátat szabjon a hitlerista banditizmus további terjedésének.

Európa egész közvéleményét, társadalmi, gazdasági és katonai apparátusát riadó-készültségbe kell helyezni, ha nem akarják, hogy Európa közepén lángoljon fel az a borzalmas háború, mely civilizációkat véglegesen tönkretenné.

Hitlerékkel immár nem mint poltikusokkal, nem mint egy „világnézeti” irányzat képviselőivel kell számolnia a világ közvéleményének, hanem mint uton állók szövetségével, akik Európát békétől, haladásától, emberi méltóságától és szabadságától akarják megrobolni.

Hitler immár nemesak a marxizmus ellen hirdet irtó hadjáratot, hanem magasrangú katonai személyek ellen is, akik nem hajlandók megszámolni szemrebbenés nélkül honorálni, irtóhadjáratot hirdet a pacifisták ellen, akik semmi más egyebet nem akarnak, mint békét.

A mázoló segédéről lehullott az álarc.

Társairól kiderült, hogy közönséges terrorlegények, akik eszmájuk sarkával akarnak eltaposni hatalmas világnézeteiket.

Kiderült róluk, hogy háborus furiák, nehézipari mágnások ügynökei, akik Németországot újra a junker militarizmus szabad rablóterületévé akarják átalakítani, le akarnak tiporni minden emberi méltóságot, gyújtogatni és fosztogatni akarnak.

Európának védekeznie kell. Elsősorban segítséget kell nyújtania Németország demokratikus erőinek, másodsorban politikai és gazdasági veszté- zár alá kell helyezni Hitler Németországát.

A kímélet és megalkuvás ideje lejárt. Ha az antant és kisantant kormányai nem akarják, hogy egész Európában a pokol lángjai csapjanak fel, úgy saját határaikon belül a legerélyesebb kézzel kell fellépniük minden hitlerista akcióval szemben, külpolitikájukban pedig meg kell teremteniük a demokrácia szent szövetségét, mintahogyan annak idején a reakció is megteremtette a magáét.

Cselekednie kell addig, amíg nem késő!

VILAG TÜKRE

A jugoszláv diktatura

A jugoszláv diktatura természetrajzának egyik megfigyelője, dr. Franz Klein, a neves szociológus ezúttal az aktuális jugoszláv kérdéshez szól hozzá egyik munkájában. Legaktuálisabb a jugoszláv politikában ma a diktatura, amely — a publicista megállapítása szerint — egyre elhagyatottabban marad magára. A tanulmányból adjuk a következő érdekes részletet:

Ha csak a horvátok lennének azok, akik megállították az őszerek hatalmi pozícióját a Drima mellett, kilencven kilométerre Belgrádtól, attól a jugoszláv diktatura nyugodtan aludhatna. Belgrádban az elzásziakkal hasonlítják őket össze, akik egyetlen lobogó alatt sem elégedettek. És micsoda vak merőség, hogy ezek a horvátok olyan területek nevében is beszélnek, mint például Bosznia, Dalmácia szerbjei, sőt beszélnek a szlovének nevében is.

A mai helyzetben az az újszerű, hogy erre a „vakmerőségre” nincs sem mi szükség, Macseknek, a „Zágrábi pontjai” nem sokáig maradtak egyedül. Pribicevics szerbiai horvátjai hozzájárultak a pontokhoz, ugyszintén Bosznia és Vojvodina szerbjei is. A pontozatok leglényegesebb követelése az volt, hogy a Drima tekintessék történeti határvonalnak két jugoszláviai kultúra között. Követelték, hogy az állam menjen vissza az 1918-as állapothoz, vagyis az egykor osztrák-magyar területek szabad önmrendelkezési jogához. Spaho vezetésével Bosznia muzulmánjai magukéva tették ezt a követelést, azután Korosec leibachi pontjai követ keztek, aki demokratikus alapokon követezte az állam ujjaépítését „egyenjogu egységekkel, amelyeknek egyike kell hogy a szlovén területen lakó népek legyenek.

Mivel válaszolt a kormány?

Macseket internálták egy boszniai faluban, Korosec hasonló büntetést kapott, csak hogy öt betegségére való tekintettel egy szerb gyógyfürdőbe vitték. Spano börtönben ül, Pribicevics pedig éve kóta Párizsban élvezi a szabadságot, mert ha hazajönne, nyomban lakat mögé tennék. Macsek, aki a skupesinában utódja a nagyszerbek által meggyilkolt Radics Istvánnak és vezetője a horvát parasztpártnak, ő talán az egyetlen, aki nem okozott meglepetéseket a mai rendszernek. Hogy diktatúrára került a sor, arra inkább a többiek magatartása adott okot.

Korosec és Pribicevics. Korosec több, mint két évig volt Jugoszlávia miniszterelnöke és pedig a diktatura kihirdetése után. Pribicevics azonban az a férfi, aki mint a szerbiai horvátok vezetője, éles harcban állott Radics ellen, aki az egységállamnak egyik legszámbavehetőbb alapítója volt. Ő még Radics meggyilkolása után kitartott a király oldala mellett, míg azután ő is a délszláv bársonyruha alatt megcsillogtatta az őszerb hegemonia páncélját.

Felvetődik a kérdés, vajjon az új területek a maguk összességükben szembehelyezkednek-e Oszserbiával, a birodalom magvával? Ha ez így volna, a diktatura ezt is számításba vehetné és el-tűrhetné. Sokkal komolyabb azonban az a fény, hogy saját házában, Oszserbiában is törések és szakadások mutatkoznak. Itt vannak mindenekelőtt az el-szánt nagyszerbek, akik természetüknél fogva a diktatúrának a szövetségesei. De ők maguk is — akikhez hozzátartozik a tábori karnak leglényegesebb része — az új rendszert szemrehányásokkal illetik. Azt mondják, nesztek, ez a haszna a délszláv testvérségi frázisoknak. Köröskörül leszakadási törekvések! Mi haszna van az államnak egy diktatúrától, amely ahelyett, hogy izmosítaná a birodalmat, napról-napra gyöngíti?

Ugyanezeket a kérdéseket teszik fel Oszlerbia egykori pártjai is, elsősorban a demokraták, Davidovics vezetésével. Ők azok, akik a diktatúrát kétszeresen súlyosan érzik. Elsősorban, mint leigáztak, mint akiket megfosztottak minden szabadságjoguktól, másrészt pedig mert szégyenlik magukat a világ előtt. Az egész külföld — állítják — arról beszél, hogy az oszlerbek diktatúrát gyakorolnak a horvátok fölött. És senki nem látja, hogy alapjában véve katonai diktatura van, amit mi is súlyosan érzünk. Az egész világ előtt mi, oszlerbek a tirannizmus vádjával terheltlen állunk, mi, akik már a háboru előtt az igazi parasztdemokráciát képviseltük, akkor, amikor az új területek még idegen járom alatt nyögtek.

Ebből látni, hogy a front, amely szemben áll a diktatúrával, majdnem olyan szélességű, mint maga az ország. Évek óta történnek kísérletek arra, hogy megalkottassék Oszlerbia ellenzéki pártjainak egyesített blokkja és hogy ez a blokk szorosan együttműködhessen az új területek politikai pártjaival. Azonban a szerb demokraták és Jovan Jovanovic mezőgazdasági munkaspártja nehezen akartak hozzájárulni a föderális mûshöz.

Ez a szó, föderalizmus különben is olyan tremészetű, hogy mindenki mást érthet alatta. Ausztriában is egységes az állam, noha szövetségi országrészek alkotmányát mellett. Jugoszláviában a vita süllyesztette az úgynevezett „trianizmuson” van, ahogv azt nagyjából Macek elképzelte. Szerinte Horvátország, Bosznia és Dalmácia kell, hogy többsúlyban legyen Oszlerbia és Szlavonia fölött. Egy koncepció, amelyet Belgradban politikai körök kéréken visszautasítanak. A szerb demokraták még inkább hajlandóak országnak négy részre való felosztására.

Egy további kérdés: vajjon az ellenzéki pártok képviselik-e a nép érdekeit? Bizonyosnak tartják, hogy Macek mögött állanak a horvát parasztek főleg azért, mert a mai rendszer megteszi Maceknek azt a szívességet, hogy megteszi martirnak. Szlavoniában Korosecet is hozzásegítették a nagy népszerűséghez. A börtön bizonyos glóriát kölcsönöz a politikusoknak. Ebből a szempontból bizonyára hiba volt, hogy az oszlerb ellenzék tagjai közül még nagyon kevesen voltak lezárva. Így tehát nem lehet tudni, hogy a nép kit akar igazi vezetőjéül. És nem szabad elfelejteni azt a fontos belpolitikai tényezőt, hogy tudniillik ebben az agrárországban súlyos gazdasági krízis tombol. Az ellenzéki pártok még a krízis előtról való, a diktatura pedig teljesen elfátyolozza azokat a politikai áramlatokat, amelyek azóta létrejöttek. Ha egyszer-egyszer fölélik egy-egy diákmovemenben a vörös zászló, ezt gyorsan bevonatják.

Sokat beszéltek az ilyen jelenségekkel kapcsolatban, egy közeli délszláv forradalomról. Aki azonban ott él, ennek az államnak a területén, sokkal jobban itéli meg a dolgokat. Jugoszlávia politikai inkább az elszakadás gondolatával játszanak és a forradalom jelszava még csak meg sem született. Nincs bebizonyítva az az állítás sem, hogy a demokrácia meg tudná tisztítani Jugoszlávia politikai atmoszféráját. Egy bizonyos és pedig az, hogy Jugoszláviának kitűnően felszerelt hadserege van, erősen fegyelmzett tisztikara, nagyszerű csendőrsége, jó közlekedési eszközei. Ez az egyetlen pozitívum Jugoszláviában, vagyis az, hogy a királyi hatalom szilárdabb, mint valaha és döntő tényezőként nem a politika szerepel, hanem a király és tábornokai.

Bikszád Erdély Karlsbadja

Tartson Bikszádi vizkúrát és elmulik minden gyomorbadja Kapható mindenütt!

Főterakat:

Rosenbaum E. C. Reg. Ferd. 129.

Régi Bécsnek minden bája, csengő-bongó muzsikája a

„Schönbrunni álmom”

A SELECT-mozgó mai briliáns filrje. Ezen filmet

Martha Eggerich, Hermann Timmig, Hans Junkermann, Verebes Ernő

kitűnő alakítása és pompás összjátéka a szezon legsikerültebb filmoperettjei közé sorozza.

A Zsidó Párt felkészülten várja a tanács-választás napját

Dr. Kleia Miksa nyilatkozata a kartell-lista programjáról. „Minden polgárnak kötelességet vannak a várossal szemben és saját magával szemben. — mondotta Klein dr.

Cluj-Kolozsvár, márc. 3. Már csak két nap választ el bennünket a hétfői kolozsvári tanács választásoktól, amelyre mint ismertes, a Zsidó Párt kartell kötött a nemezi parasztpárttal, Magyar Párttal, német párttal és a szociáldemokrata párttal. A küszöbön levő választások alkalmából munkatársunk ma felkereste dr. Klein Miksa ügyvédet, a Zsidó Párt ügyvezető elnökét és városi tanácsos jelöltet, aki nagy energiával dolgozik a kartell lista sikere érdekében, hogy nyilatkozatot kérjen tőle a Zsidó Párt választási akciójáról.

Deleu az összes pártok bizalmát élvezi

— A választási kartell megkötésének helyességét — mondotta munkatársunknak Klein dr. — nem a kartell pártok számereje dönti el, hanem a világnézetű felfogásnak egyező volta. Ebben a tekintetben a kartell kötő pártok demokratikus felfogása találkozik és ezért nem lehet kétséges, hogy ez a lista fogja elnyerni a polgárok bizalmát és az így megválasztott tanács működése áldásos lesz a város lakosságára. A kartell lista primár jelöltje dr. Deleu olyan közéleti működést fejtett ki, annyi egyszerűséggel, objektivitással és hozzáértéssel nyult hozzá a legfontosabb problémákhoz, hogy joggal élvezze az összes pártok bizalmát.

A városi közterhek arányosítását kell a megválasztandó tanács keresztül vigye

— A megoldandó problémák közül a legégetőbb a városi közterhek arányosítása. Ezen a téren vár a legnagyobb feladatot a megválasztandó új tanácsra. Itt vannak legnagyobb sérelmek, a legnagyobb szociális igazságtalanságok, ezt kell megoldani jóakarattal és igazságszeretettel.

— A kartell kötött pártok tárgyi megállapodásai becsületes keresztülviteli esetén teljes harmoniát biztosítanak a város ügyvezetése és a városi ügyek továbbfejlesztése tekintetében. — Ennek a harmonikus együttműködésnek lehetősége ad létjogosultságot és erkölcsi tartalmat a kartell listának.

Minden szavazó polgárnak részt kell venni a város választásában

— Amit azonban a városi polgárok figyelmébe merek ajánlani az, egy másik fejezetre tartozik. Nem vagyunk még teljesen érettek arra, hogy részt vehessünk a városi ügyek intézésében. Hát lehetséges az, hogy eca 26 ezer választó polgárból alig 8-9 ezer szavazzon le és ez döntse el a város igazgatás jövő sorsát? Ezen a téren a város polgárait terheli súlyos mulasztás és nemtörődömség. Minden önzértes polgárnak tudnia kell, hogy egyik tényezője kell legyen a város igazgatásnak. Ő neki magának kell utánjárnia annak, hogy meg legyen a szavazati joga és hogy ezzel a joggal élni is kell. A nyugati nagy városokban alig 4-5 százaléka a szavazásra jogosított polgároknak marad el a választásokról. Miért? Mert ott a polgár tudja és erkölcsi kötelességének tartja, hogy részt vegyen a választásban, hogy az ő szavazata is figyelembe véssék. Ezt kell meg tanulniok itt is a polgároknak, mert nagyon lehagoló és lecsúszó állapot az, hogy a polgárok nem tartják szükségesnek, hogy egy kis időt és fáradságot szenteljenek a saját jogaik védelmére érdekében.

Ha ez így történik, úgy a megválasztandó tanács lelki kapcsolatot fog találni a választó polgárok tömegeivel, meg lesz teremtve az a belső kapcsolat a városi ta-

nács és a polgárok között, amely szükséges ahhoz, hogy a városi tanács tökéletesen informálva legyen azokról az óhajokról, amelyek a polgárság különböző rétegeit eltöltik és amelyeknek jogos kielégítése békés atmoszférát teremt a polgárság rétegei között.

— Mit szándékszint tenni a megválasztandó tanács a munkanélküliség megoldására? — kérdeztük.

— Megoldandó városproblémák közül a legelső és legsürgősebb a munkanélküliség kérdésének a humanitás szel-

Abdullah emir második Balfour akar lenni

„Balfour egy olyan országot ígért oda a zsidóknak, amely nem volt az övé, én olyan országot nyitok meg a zsidók előtt, amely teljese az enyém” — mondotta Abdullah

Jeruzsálem, március 3. A transzjordániai zsidó földvásárlás ügyének újabb szenzációja van: Abdullah emir nyilatkozata. A napokban palesztinai személyiségek jártak Ammanban Abdulláhnál és az emir a lezajlott beszélgetés során többek között a következőket mondotta:

— A zsidók bennem egy második Balfour láthatnak. Sőt többet: Balfour egy olyan országot ígért oda a zsidóknak, amely nem volt az övé, míg én olyan országot nyitok meg a zsidók előtt, amely teljes egészében az enyém.

„A palesztinai arabok törődjenek a maguk dolgaival”

Ebből a nyilatkozatból nyilvánvalóan kitűnik, hogy Abdulláh nem adta fel ama szándékát, hogy zsidóknak adja el transzjordániai földjének egy részét és azon tervét, hogy megnyitja országának ka-

lemében való megoldása. Ennek a problémának becsületes keresztülvitelében találkoznia kell minden jóakaratu és jóérzésű embernek. A városi tanács és a városi polgárság és minden erkölcsi intézmény közös összefogással kell meg keresse az orvoslás útját ennek a nagy horderejű szociális problémának, mert ennek megoldása nélkül nem hajthatja senki nyugodtan nyugóra fejét. Ez a probléma a mindnyájunk problémája. Ennek a problémának a megoldása mindnyájunknak erkölcsi kötelessége.

— Az a meggyőződés, hogy ha a városi polgárság, mely a kartell listában kifejezést adott ösztinte alkotó vágyának, eleget is fog tenni és meg fogja oldani mindazokat a problémákat, melyeket a legközelebbi jövőben meg kell oldjon.

— Egy szót még a blok pártjairól. A román blok listáján, ami ádáz ellenségünk Cătușeanu és Sion professzorok és a többi aktív antisemita szerepelnek. Csodálom, hogy a helyi liberálisok odaadták magukat ennek a kartellnek, mert ez súlyosan tehereltelt fog jelenteni a kisebbségek szemében a jövőre nézve. Ha minden eszköz jó a helyi liberálisoknak arra, hogy hatalomhoz jussanak, akkor a hatalommal ők nem élni, hanem visszaélni akarnak. Ezt meg kell jegyezni a polgárságnak mindenkora. Demokráciát hirdető pártok nem foghatnak kezdetül olyan szélsőséges jobboldali pártokkal, akik nem építeni, hanem rombolni akarnak. Nincs különbség a destruktív tekintetében akár szélső jobb vagy szélső bal legyen, mert mindkettő csak gyűlölni, rombolni és pusztítani tud. Ezért hiszem, hogy az utolsó órában a kartell pártok nagy tömegei meg fogják mutatni erejüket és száz százalékban fogják biztosítani a kartell pártok listájának győzelmet.

put a zsidó kolonizáció és zsidó munka számára.

Az Ammanból visszatért jeruzsálemi személyiségek, akiket nem nevez meg a zsidó sajtó, kijelentették, hogy Transzjordániában ma is állandó napirenden van a zsidó telepítés terve. Az emir híveinek állandó nyomása alatt áll, hogy fejezze be pozitív értelemben a zsidókkal megkezdett földvásárlási és kolonizációs tárgyalásokat és vessen véget a palesztinai arabok intrika-hálózatának. A transzjordániai arabok körében uralkodó közhangulat a következő, állandóan ismétlődő véleménynyilvánításban jut kifejezésre: „A mi ügyeinket mi magunk is el tudjuk intézni. A palesztinai arabok törődjenek inkább a maguk dolgaival és ne avatkozzanak be a mi belső ügyeinkbe”.

A CFR megszüntette a körutazási jegyeket

A vasút új menetdíjaritóját ma életbe léptették

Cluj-Kolozsvár, március 3. A CFR vezérigazgatósága már hónapokkal ezelőtt kilátásba helyezte, hogy március elsején életbe lépteti az új, leszállított vasúti tarifát, ami meg is történt. Ez az új tarifa azonban, dacára annak, hogy átlagos 15-20 százalékos menetdíjmérséklést tartalmaz, nem sok örömet fog okozni az utazó közönségnek. Ennek ellenére, ugyanis, hogy a CFR jólőre tudta az új tarifák életbe léptetésének időpontját, a menetjegyirodák az utolsó pillanatban se kapták meg az új jegyeket és csak ma értesültek arról, hogy a CFR szemben a tarifaengedménnyel, a közönség egyik legnagyobb utazási előnyét szüntette meg: a körutazási jegyet, amit az utazók olyan tömegben vettek igénybe, hogy végül is a CFR bevételeinek csökkenését látta a bevált rendszer kiaknázásában. A CFR inkább leszállította a tarifákat, jöllehet ez is üzleti szempontból történt.

Ha ugyanis tekintetbe vesszük a megszünt körutazási jegyek átlag harmincöt százaléknak megfelelő kedvezményét, akkor a tiz-tizenöt és esetleg husz százalékos tarifa redukció tulajdonképen nem is jelent előnyt a hosszabb távolságokra utazó közönség számára. A leglényesebb újítása az új személyi tarifának az, hogy egyazon megye területén bármely

állomásról menettéri jeggyel lehet a megveszék helyre utazni.

Az utolsó percben érkezett megszüntetési intézkedés bonyodalma volt ma egyébként az is, hogy a menetjegyirodáknak sietve föl kellett keresni azoknak a körutazási jegyeknek tulajdonosait, akik már napokkal ezelőtt állították össze körjegyeiket. Most, az utolsó pillanatban értesíteni kellett őket, hogy jegyük a CFR jövőtábol nem érvényes. El lehet képzelni, az átmeneti napokban hány közlekedés keletkezik majd a vonatokon a kálauz és az utas között a vezérigazgatóság főntebb ismertett mulasztása következtében. És hány jegyzőkönyv, meg vonatkésés származik majd belőle.

Theodore Dreiser: Amerikai tragédia. A szerelem és pénzóvár amerikai ifjuság tragédiája. A legnagyobb mélységeket tárja fel, amelyek a háboru utáni fiatal nemzedék előtt nyílnak meg: a szörnyű lelki harcot, amelyet a testet-lelket megáldozó szegénység és a gondatlanságot jelentő gazdagság nap-nap után való haszonalitása jelent. A három kötet ára finom papirosan nyoma félve 234 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel.

A március

Párizs, márc. 3. Azt az érdekes kancellár le Mussolini mellett esolatban Ed Timesben cílenreméltó.

— Ha egy német nacio szág által és felborít és másfélór a ciaoországgal lenszenvét, látogatásán venni ezenf tező egyéb leg Magyar solini sohas szággal szö egyszer tet mindig két szemben. Az ország a w deit korrekte met mérsékn nek a fasiz mann utasi zeledését.

Az olasz és képezi és túlsok nak. Róma Párizst, hoga ra törekszi szláviával inyere Mus metlenül é hogy a Rón tek esetén országgal i nyúlton ki Róma rossz való baráts

Németors Franciaors sére töreke na a lenyv hadsereget denkor rok tck törekvé ből is könn száe nacio jak egy u segítve, gy talmát. Ké tak gyám és a fasiz Olaszorszá na az ere lebb hozna sósorban l ckelve at pai status

Hítler a ben adott kezét Mus mondta — rosabb ka li és hatha feletle for jából. Ola nak egyit két nagyf rereséért lálja mag ggyanazo

Lehetsé március 3. A küszöb lesz egy lcn, hogy avabb ves katolikus Mindkét országban párt a sz jobbfele szük, hof jobb- és nyii meg nak bal volna Hi

Hitler együttműködésre szólítja fel Mussolinit

A március 5-én lezajló német választások után a két diktátor találkozik Rómában. Berin és Róma összefognak Párizs ellen. A választás eredményétől függ nemcsak Németország, hanem Európa sorsa is

Párizs, március 3. A Petit Parisien azt az érdekes hírt közli, hogy Hitler kancellár legközelebb Rómába utazik Mussolini meglátogatására. Ezzel kapcsolatban Edwin L. James a Newyork Timesben cikket írt, amely igen figyelemreméltó.

Ha egyfelől figyelembe vesszük a német nacionalistáknak a Franciaország által örzött versaillesi békeszerződés felborítására irányuló törekvését és másfelől az olasz külpolitikának Franciaországgal szemben megnyilvánuló elenszenvét, tisztában lehetünk Hitler látogatásának céljával. Számba kell venni ezenfelül a Középeurópában létező egyéb nacionalista elemeket is, főleg Magyarországot és Ausztriát. Mussolini sohasem titkolta, hogy Németországgal szövetséget akar kötni. Nem egyszer tett errenézve ajánlatot, de mindig két tényezővel találta magát szemben. Az egyik az volt, hogy Olaszország a világháborúban nem viselkedett korrektül, a másik az, hogy a német mérsékelt körök nem rokonszenveznek a fasizmussal. Legutóbb Stresmann utasította vissza Olaszország közeledését.

Olasz és német nacionalisták szövetsége Párizs ellen

Az olasz aláspontnak az a meggyőző és képezi alapját, hogy a békeszerződés túlsok előnyt nyújt Franciaországnak. Róma állandóan azzal vádolta Párizst, hogy Európában egyeduralomra törekszik. Franciaországnak Jugoszláviával való szövetsége sem volt inyére Mussolininek, azonkívül kellemtlenül érintette az a körülmény, hogy a Róma és Belgrad közötti ellentét esetén számot kell vetnie Franciaországgal is. Herriot egyik beszédében nyíltan ki is mondta: úgy látja, hogy Róma rossz néven veszi Jugoszláviával való barátságunkat.

Németországnak több oka van, hogy Franciaország hatalmának megdöntésére törekedjék. Ezáltal megszabadulna a lenővel korridortól és hatalmas hadsereget szervezhetne. Mussolini mindenkor rokonszenvet mutatott a németek törekvései iránt. Politikai szempontból is könnyű megérteni, hogy a két ország nacionalistái a szövetségben látják egy módját annak, hogy egymáson segítve, gyengítsék Franciaország hatalmát. Kétségtelen, hogy a nacionalisták gyámsága alatt álló Németország és a fasizták gyámsága alatt álló Olaszország együttműködésének az volna az eredménye, hogy Angliát közelebb hozná Franciaországhoz, mert elsősorban London és Párizs vannak érdekelve abban, hogy fentartsák az európai statusquot.

Hitler az olasz újságíróknak Berlinben adott nyilatkozatában kinyújtotta kezét Mussolini felé. Mindig pártolta — mondta — a Berlin és Róma közötti szorosabb kapcsolatok létesítését. A közeli és hathatós barátság a két nép között felette fontos Európa békéje szempontjából. Olaszországnak és Németországnak együtt kell küzdenie az őket, mint két nagyhatalmat megillető jogok elismeréséért. Mindkét nemzet együtt találja magát olyan bárkában, amely ugyanazon kikötő felé halad.

Lehetséges, hogy Mussolini bevárja március 5-két, mielőtt fogadná Hitlert. A küszöbön álló választás a hatodik lesz egy év leforgása alatt. Kétségtelen, hogy Hitler számára a legkomolyabb veszedelmet a centrumpárt és a katolikus párt állásfoglalása jelenti. Mindkét párt a Rajnavidéken és Bajországon kívül van. A centrumpárt a szociálisták megnövekedése óta jobbfelé toldott el. Ha figyelembe vesszük, hogy a március 5-ki választás a jobb- és baloldal küzdelme lesz, könnyű megállapítani, hogy a centrumpártnak bal felé való megmozdulása döntő volna Hitler azon igyekezete szempont-

jából, hogy dolgozó többségre tegyen szert a parlamentben.

Hindenburg szerepe
Kétségtelen, hogy Hindenburg Hitlert fogja pártolni a választásokon. Na gyon lehetséges, hogy a szavazatok ennek következtében a nemzeti szociálisták felé hajlanak. Hitlerék jelenleg abban a hitben élnek, hogy a köztársaság elnöke őket támogatja majd. Erdemes megemlíteni, hogy az aggyastán tábornok sohasem mutatott különösebb vonzalmat Hitler iránt és Hitlert csak egy biztos kisebbség keretében juttatta hatalomhoz. Joggal vitatható, hogy

amennyiben Németországot Hitlernek akarta volna kiszolgáltatni, diktátorra nevezni ki és nem alkotmányos kancellárrá. Hindenburg szerepe még nem egészen világos. Nagyon valószínű, hogy tartózkodni fog a nyílt állásfoglalástól.

Mi lesz a rohamcsapatokkal?
Általános a vélemény, hogy amennyiben a március 5-ki választásokon a jobb oldal kudarcot vall, Hindenburg továbbra is kitart a köztársaság mellett és elmentmond a náci azon törekvésének, hogy erőszakkal jussanak hatalomra.

Ha Hitler többséget tud szerezni, ennek a legelő nemzeti közti jelentőségű

Fáradtsága, idegessége megszűnik, ha

VELOSA

pezsgő-tablettával készíti mindennapi fenyőfürdőjét

következésképpen az lesz, hogy döntenek a náci rohamcsapatoknak rendeltetése felől. Feloszlatták-e őket, vagy továbbra is megmaradnak. Ha megmaradnak, beolvasztják-e őket a német hadseregbe. Ha ez bekövetkezik, nyomban vita keletkezik a versaillesi szerződés V. fejezetének érvényessége körül és munkát adna a leszerelési konferenciának. A német hadseregnek ez a megnövekedése kihatással lesz Franciaország és szövetségeseink magatartására, annál is inkább mert a Berlin és Róma közötti bensőbb kapcsolat iránti készség is kísért majd a politikai életben.

Colfescu váratlanul elállt a replika jogától a védőbeszéd elhangzása után

Március 9-én hirdet ítéletet a törvényszék a szeszmonstreperben

Cluj-Kolozsvár, március 3. (Az Új Kelet tud.) Tegnap nagy szenzációja volt a szeszmonstrepernek. Fabius Stefan védőügyvéd beszédében a vádlottak felmentését kérte és ezután kerülhetett a sor a Colfescu ügyész replikájára. Amíg a védőbeszéd tartott, Colfescu szemmel láthatóan erősen készült a replikára, mert a védők megjegyzéseit és hozzászólásait állandóan jegyezte. Egyes vészjóslók már azt állították, hogy Colfescu egy napon

keresztül szándékszik replikálni a védőügyvédek beszédére, ez azonban meglepetésszerűen elmaradt.

Fabius dr. beszéde után az elnök kérdést intézett Colfescuhoz, hogy akar-e beszélni, de Colfescu nem-et intett.

Igy a védőügyvédek sem éltek az utolsó szó jogával és miután a vádlottaknak egyike sem akart beszélni, a törvény szerk tanácskozára vonult vissza, majd kihirdette, hogy ítéletet március 9-én,

esütörtök déli 12 órákor hirdet a perben. A vádlottak erre szétoszlottak, hogy esütörtök délelben a végső aktusnál jelenjenek meg a törvényszék előtt. A kolozsvári jogászok körében nagy feltűnést keltett, hogy Colfescu nem élt az utolsó szó jogával és ezt különbözőképpen kommentálták. Egyesek szerint azonban az ügyész és az ügyvédek harca ezzel az aktussal még nem nyert befejezést.

Százötvenezer lej elsikkasztása miatt letartóztatták az Asconia Rt. kolozsvári fiókvezetőjét

Költekezően élt és elpazarolta az elsikkasztott összeget Sufrin Bernardo

Cluj-Kolozsvár, március 3. (Az Új Kelet tud.) A kolozsvári rendőrség büny ügyi osztálya egy hétig tartó nyomozás után pénteken délelben az ügyészségre ki sértte át Bernardo Sufrin 32 éves kerekedett, az Asconia konfekciós nagyvállalat két kolozsvári fiókjának egyik vezetőjét. Sufrin ellen az Asconia Rt. megbízása alapján dr. Dénes László ügyvéd tett bűnvádi feljelentést azon a címen, hogy Sufrin, akit a kolozsvári piacon inkasszóval is megbízott a nagy vállalat jásii központja,

három hónap alatt különböző rész-

letekben 150 ezer lejt sikkasztott el.

Sufrin tíz nappal ezelőtt még jelen volt a rovancsolásnál, amelyet a cég megbízásából Johan Struhl tisztviselő vezetett le és ekkor be is ismerte, hogy a sikkasztásokat elkövette.

Sufrin azonban nem várta be, míg a cég valamilyen intézkedést tesz a hiányokat illetően és Bukarestbe utazott, ahol hozzátartozói is laktak. A bűnvádi feljelentés után azonban a rendőrség táviratilag intézkedett és kérte a bukaresti rendőrséget, hogy tartóztas-

sák le Sufrint. A letartóztatás tegnapelőtt meg is történt, Sufrinnak bukaresti lakásán. A megtörtént tisztviselő esütörtökön este hozták Kolozsvárra, ahol pénteken délelőtt volt a kihallgatása. Sufrin mindent beismerett. Elmondta, hogy a cég rendelkezése értelmében a két kolozsvári fióküzlet forgalmából származó bevételeket a Banca Nationalan keresztül kellett volna eljuttatnia Jasiba. December 22-én sikkasztotta el az első összeget.

A cégnek írásban jelentést tett, hogy az összeget a Nemzeti Bank útján átutalta,

de természetesen a jásii igazgatóság soha nem kapta meg a pénzt. Azóta sorozatosan hasonlóképpen járt és így emelkedett az elsikkasztott átutalások összege 150 ezer lejre.

Az Asconia cégnek Kolozsváron a Széchenyi téren és a Wesselényi Miklós uca és Szapan uca sarokházban voltak fiókjai. A vállalat központjától Sufrin fixfizetést kapott, de ugyanakkor bizonyos arányú jutást is tarthatott. Ilyenképpen Sufrinnak szép jövedelme volt, de ezzel aránytalanul költekező életmódot folytatott. Sűrűn utazott Bukarestbe és csak hálókoacin, téli üdülőhelyekre is szívesen ellátogatott, így Szinájában sokszor látott vendég volt. A kolozsvári piacon ahol a fiatal kereskedőt üzleti összeköttetések révén jólismerték, letartóztatása szenzációt keltett.

— Lebrun francia köztársasági elnök személyesen vesz részt a lyoni mintavásár új épületeinek felavatásán. Párizsból jelentik: Lebrun elnököt március 12-én Penancier, De Monzie és Chauvtemps miniszterek fogják elkísérni Lyonba a mintavásár új épületeinek felavatási ünnepségére.

Szinkör Mozgó Ma premier!

„BABY“ Anny Ondra

legragyogóbb filmoperettje

A film külön érdekessége a világhírű Sing-ging görlok atrakeiói. Műsor előtt: Bolváry—Stolz sétéja Velencében. Vasárnap délelőtt 11 órákor és délután 3, 5, 7, 9 órákor bemutatja a

Szinkör Mozgó

Tavaszi ruhák festése, tisztítása már megkezdődött CZINK-nél

EGYESÜLETI ÉLET

Dr. Fischer József előadása a Bné Jiszraélben, Folyó hó 6-án, hétfőn este fél 9 órakor a Bné Jiszraél Cionitsa Diákkör nagygyűlésén dr. Fischer József országgyűlési képviselő tart előadást.

Ma este lesz a marosvásárhelyi Wizo-bál. Napok óta lázas előkészületek folytak Marosvásárhelyen a Wizo nagyszabású báljára. A város egész zsidó társadalma készül erre a fényesnek ígérkező rendezvényre és minden jel arra mutat, hogy a ma esti Wizo-bál kiemelkedő eseménye lesz a marosvásárhelyi báli szezonnak.

A Szinájegyesület hírei. A Szinájegyesület mult szombati előadása, közbejött akadályok miatt, elmaradt. Ma, szombaton délután 4 órakor az Eötvös ucai iskolában Gottlieb Lajos rabbi tart előadást. Kérjük az ifjúság minél számosabb megjelenését. A vezetőség.

Zsidó megmozdulások Szilágycsehbén. Bensőséges ünnepély keretében ünnepelte a szilágycsehi zsidóság vasárnap a hitközség ősz főrabiját, Klein Salamont, abból az alkalomból, hogy hetvenedik születésnapját betöltötte. Az ortodox zsidóság körében nagy tiszteletnek örvendő főrabbit ez alkalomból a különböző testületek és intézmények vezetői keresték fel üdvözlőleveleikkel és jókívánataikkal, tolmácsolva azt a köszönetet, amely az ünnepelt főrabbit övezi. — A mizrachista ifjúság lázasan készülődik a purim-ünnepélyre, amelyet az évről-évre megismétlődő tradicionális siker patinája övez. A műsor, amely a legkényesebb nagyvárosi közönség izlésének is megfelelő, részleteiben is ragyogó rendezői ötletek egyvelege, amelyet bámulatos összeállítású előképek, vígjáték, dráma, melodráma, zongorahangverseny, pantomim, táncok, szavaltatok és ragyogó konferanszié tarkítanak. A március 5-én, vasárnap este a város háza dísztermében rendezendő purimünnepélyt egy lelkes közönség érdeklődése üdvözi. — Visszatérve Klein Salamont főrabbi ünnepelésére, itt említjük meg, hogy a hitközség íjjár havában készül megünnepelni ötvenedik évfordulóját annak, hogy Klein főrabbi a szilágycsehi hitközség rabbi-székét annyi népszerűséggel és a hívek megbecsülésének kivívásával betölti.

Chaim Gadot

A dési izraelita Négyvetet folyó hó 12-én, purim este a zsidó népkönyha jávára purimestélyt rendez, melyet egy a vidék, mint Dész lakossága nagy érdeklődéssel vár.

A medgyesi zsidó fiatalok a Gewerbeverein helyiségében ma, március 4-én műsorral egybekötött purimi táncestélyt rendez a szegény zsidók pászkaszükségleteinek ellátására. A műsor rendezését és betanítását Salgó Jenő színművész vállalta. A szereplők közül megemlítjük Salgó Jenő színművészt, E. Garai Kátó színművésznőt, Klein Zoltán, Farkas Eveline, Farkas Ferus, Davidovits Mancel és Fischer Matty műkedvelők neveit. Az estély iránt, amely előreláthatóan a nagy siker jegyében fog lezajlani, nemcsak helyben, hanem a környékbeli városokban is óriási érdeklődés mutatkozik.

A bánffyuhunyadi zsidó Négyvetet nagy-sikerű gyermekelődést rendezett az elmúlt napokban, melynek keretében a szereplő csoportok fényes sikert arattak. Felléptek: Kohn Bandi, Sichermann Lea, Bródi Eugenia, Simon Öcsike, Künzlicher Szera, Kohn Kátó I., Kohn Kátó II., Goldberger Ernő, Lichtenstein Baba, Léb Lali, Simon Judit, Nussbacher Miki, Hersch Bellus, Ungár Lili, Simon Babus, Deutsch Irma, Goldberger Lili, Indig Rózsika, Mózes Sori, Porgesz Ica és Léb Edith. A művészi rendezést Klein Marcell végezte komoly hozzáértéssel, a táncokat Kohn Mancel táncművésznő tanította be. Klinger Irén és Fülöp Irén a sugói teendőket látták el. Az egész előadás úgy anyagi, mint erkölcsi sikerének érdekében a Négyvetet elnöknője, Simon Mórni fejtett ki páratlan agilitást.

Keresztények a zsidó fronton. Irta: Dr. N. M. Gelber, fordította: Dr. Kupfer Miksa. A zsidó történelem legérdekesebb fejezeteit tárja fel ez a pompás könyv. Tizenhárom rendkívül érdekes monográfia a történelem azon keresztény alakjairól, tudósokról, írókról, fejedelmekről és diplomatákról, akik páratlan odaadásal küzdöttek a zsidó nép jogaiért és szebb jövőjéért. Palesztina felépítéséért, olyan időben, amikor ezt maga a zsidó nem akarta. A könyv ára fűzve 90 lej kapható az Uj Kelet könyvostályában.

KÖZGAZDASÁG

Elfogadták a hitelezők a Koiozsvári Takarékpénztár és Hiteibank Rt. második kényszeregyezségi ajánlatát is

A betétesek 74,78 százaléka szavazott a kényszeregyezés mellett

Cluj-Kolozsvár, március 3. (Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári törvényszék negyedik tanácsa pénteken délelőtt lezárta a szavazásokat a Kolozsvári Takarékpénztár és Hiteibank Rt. második kényszeregyezségi ajánlata felett. A szavazások dr. Linzmayer Károly törvényszéki tanács elnök vezetésével folytak. A bankot dr. Tusa Gábor és dr. Engelberg Izidor, a bank jogtanácsosai képviselték, míg az ellenfelek képviselőiben dr. Fersigan Romulus, dr. Sebestyén marosvásárhelyi és dr. Salamon tordai ügyvédek jelen-

tek meg. Mint ahogy előrelátható volt, a bank kényszeregyezségi ajánlatát a betétesek nagy többsége elfogadta. A szavazások befejeztével enunciatla Linzmayer tanács elnök, hogy a bank betéteseinek és hitelezőinek 74,78 százaléka elfogadta a kényszeregyezségi ajánlatot és így a kényszeregyezségi elfogadottnak jelenti ki.

A kényszeregyezségi omologálási tárgyalás rövidesen törvényszéki tanács elé kerül.

Ketéves forgalmiadó behajtására használja fel a pénzügyminisztérium a kontingentálást

Azok az iparosok és gyárosok, akik nem tudják igazolni, hogy beillették forgalmi adójukat, nem kapnak importkontingens

Bucuresti-Bukarest, március 3. Nagy feltűnést keltett körrendeletet adott ki a pénzügyminisztérium a kereskedelmi és iparkamaráknak. Mint ismeretes, most folyik az importkontingens megállapítása, mellyel kapcsolatban a pénzügyminisztérium kihasználja ismét az alkalmat, hogy egy kis adóügyi zsarolást vigyen keresztül. A körrendelet utasítja a kereskedelmi és iparkamarákat, hogy

terjesszék fel mindazon iparosok és gyárosok forgalmi adónyugtáját, akik az egyes kamaráknál a kontingens táblázatok összeállítására alkalmával importengedélyt kértek.

A kamarák már előzőleg kérték is az importengedélyt kérő iparosoktól és gyárosoktól az adó befizetéséről szóló igazolványt, ezeket most sürgősen fel-

kell terjeszteni a pénzügyminisztériumba.

A rendelet nemcsak feltűnést, hanem bámulatot is keltett az érdekeltek körében. Valóban zseniális, hogy a pénzügyminisztérium mennyi módot talál arra, hogy az adó befizetését szorgalmazza. A pénzügyminisztérium egy rendelethez szerinti

azok az iparosok, akik nem mutatják be a nyugtákat a behozatali kérelem előterjesztésénél, március 7-ig kapnak halasztást.

A nyugták 1931 és 1932 teljes évről kell, hogy szóljanak. Ha eddig a határig nem prezentálják a pénzügyvizsgálatosági igazolványokat, akkor a már elnyert behozatali engedélyt is elvesztik. A kamarák viszont kötelesek huszonegy órán belül továbbítani a hozzájuk befolyt nyugtákat.

A Resica 56 millió lej kölcsönt kapott a postatakarékpénztártól

A kölcsön nagy feltűnést keltett. Hejjes-e, hogy a postatakarék amennyi kizárólag a postatakarék horribilis összegét helyez ki?

Timisoara-Temesvár, március 3. A Resica művek kölcsön ügyében érdekes fordulat állott be. A hatalmas bányászati vállalat, melynek birtokai egy egész országrészt tesznek ki, az utóbbi időben a legnagyobb nehézségekkel küzdött. A vállalat külföldi részvényesei évek óta a legkétségbeesettebb lépéseket kénytelenek megtenni, hogy a vállalat termelési lehetőségeit megteremtsék. Számtalan kölcsönt folyósítottak, a részvényeket új meg új tranzakcióval helyezték el.

A Resica műveknél azonban az volt a helyzet, hogy amíg a befolyt kölcsönök a legjobb forrásokból eredtek és nemcsak lejegyzték azokat, hanem ténylegesen be is fizették, addig a Resica a mi viszonyainkban a legrosszabb adóssal került üzleti összeköttetésbe, az állammal. A CFR szívesen fordult a Resicához, amely állami érdeklőségei miatt kénytelen volt minden megrendelésének eleget tenni, ezzel szemben a CFR állandóan adós maradt és a Resica anyagi helyzete még akkor is igen gyenge volt, amikor az üzeme csaknem teljes kapacitással dolgozott.

Igy a kölcsön ügyek az utóbbi időben egyre nehezebbeké váltak. A Resicának más fedezete nem maradt, mint a CFR követelések összege. Arról kellett tehát gondolkodnia a Resica vezetőségének, hogy valamelyik bankkal, illetőleg hitellezővel ezt a követelést fogadtassa el.

Ez ismét lehetetlen tranzakciónak bizonyult, mert a CFR mint ismeretes, kül-

földön is aláasta hitelét, miután 46 millió lejjel tartozik a nemzetközi áruforgalomból is a külföldi vasutaknak. Annál kevésbé volt tehát remélhető, hogy a CFR cedálását, valamelyik külföldi pénzfórrás elfogadja.

A Resica követelése 100 millió lej tesz ki a vasutnál

és ez a horribilis összeg hiánya teljesen megbénította az UDR üzemenetét.

Most azonban kedvező fordulat állott be. Sikerként egy olyan beföldi hitelezőt találni, amely nagy kihelyezésre váró összegnek nem talált biztos elhelyezést.

Ez a pénzfórrás a postatakarékpénztár, amely most 56 millió lejt folyósított az UDR-nek.

Erre a horribilis kölcsönre, amely különben semmiestre nem áll arányban a postatakarékpénztár sok apró betétesével, a Resica a CFR 100 millió lejes adósságát kötelete le.

Közgazdasági körökben feltűnést keltett ez a tranzakció, amelyet nem tartanak szerencsésnek.

A postatakarékpénztár kizárólag kis betéteket fogad el, maximum 100 ezer lejig.

Ugyanakkor felmondási ideje is rövid betéteinek. Az a vélemény tehát, hogy ilyen kis betéteket szedő vállalat nem jár el helyesen, hogy ha hatalmas összeget egy helyre helyez el, különösen olyan adós fedezésére, mint amilyen a CFR.

Corso Mozgó

2 órai harsogó kacagás.

Az ezred disze

Szenzációs katonai vígjáték. Ralph Arthur Roberts, Ida Wüst, Harry Halm, Albert Paulig, Margot Walter.

2 órai harsogó kacagás!!

Jön! Jön! Jön!

A megbélyegzett asszony

Joan Crawford, Clark Gable.

Ideges az amerikai tőke

Óriási tempóban áramlik ki az arany Amerikából

London, március 3. Az amerikai tőkét idegessé teszik az amerikai bankvilág eseményei. Naponta tekintélyes dollárösszegek vándorolnak át az angliai pénzügyintézetekbe s átváltoznak fontkövetelésekké.

A font kurzusa már nagyobb mértékben emelkedett, mint ahogy azt City körökben kívánatosnak tartják. Londonban tényleg napok óta erősen vásárolja a dollárt, mert csak így lehet biztosítani azt a relációt, amely a két valuta között az angol pénzügyek és kereskedelem szempontjából kívánatos.

Egyébként a newyorki Federal Reserve Bank tegnap 39 millió dollár értékű aranyat vettett. Az aranykiáramlás Amerikából tovább tart.

London, március 3. Pénzügyi körökben megállapítják, hogy az Amerikában egy évvel ezelőtt megalakult Reconstruction Finance hiteliszervezet nem tud megfelelően rendelkezni, amit a sorozatos amerikai bankbukások és a pénzügyi válság eléggé bizonyítanak. Talán még hozzájárult a válság kimélyítéséhez az a tény, hogy mesterséges hitelinfúzióval akadályozta az adósságok deflációját.

A lapok híradásai szerint amerikai pénzügyi körökben parlamenti pénzügyi vizsgálóbizottság kiküldését sürgetik a Reconstruction Finance által inaugurált hitelpolitikára felülvizsgálására, mert bizonyosra veszik, hogy a sokszáz millió kihelyezések elégtelen biztosítása folytán érzékeny veszteségek érték a hatalmas hiteliszervezetet.

A vizsgálóbizottságot valószínűleg a hónap közepén delegálják az amerikai törvényhozás részéről a Reconstruction Finance ügyeinek ellenőrzésére.

A romániai fatermelők kára Franciaország és Németország korlátozó intézkedései miatt. Csernovicból jelentik, hogy az ottani épületfatermelők és kereskedők értesülése szerint, Francia- és Németország épületfatermelőit ez évben jelentékenyen csökkenték, ami a romániai fatermelőket érzékenyen érinti, mert ez a két ország leginkább tőlünk szerezte be épületfatermelőit. Németország jelentősen felemelte az épületfatermelői vámját s Franciaország is korlátozó intézkedéseket léptetett életbe az épületfatermelők bevitelével szemben. A romániai kereskedelmi és iparkamarák intervenniálnak a kereskedelmi és külügyminisztériumban, hogy a fenti két államban a korlátozó intézkedések megszüntjenek.

Nagy mértékben esett Románia exportja. A nemzeti Bank jelentése szerint az ország behozatala és kivitele az alábbi szomorú szám adatokban tükröződik vissza 1929-től 1933. év végéig: Behoztuk 1929-ben (egy tonnára átszámítva) 26.886 lej, 1930-ban 28.618 lej, 1931-ben 28.115 lej, 1932-ben 26.417 lej értékben. Ezek szerint tehát a külföldi behozatal négy év alatt számottevően emelkedett. Ezzel szemben Románia kivitele hihetetlen mértékben lecsökkent, amit az alábbi hivatalos adatok igazolnak: Egy tonnára számítva: 1929-ben 4099 lej, 1930-ban 3095 lej, 1931-ben 2200 lej és 1932-ben már csak 1874 lej. A négyévi kivitel tehát 55 százalékos esést mutat, ami pénzügyeink szempontjából katasztrofálisnak mondható.

Dr. F. a pat és lg

Hogyan A

Cluj-Kolozsvár let tud.) Megaj adótörvény József képvis a patenta fixa maratól. Ez a lyos sérelmet szisztenciakra közlőrl érint és kisiparosok nek tartottuk zsef képviselő ztatban fejlett fixa kérdéskor

A gr

— Az adom esolatban — dr. — A Zsidó lete foglalkozó vejl és miután kereskedő és k az adófizetés megterhelte a tenta fixa osz megváltoztatá lemben, hogy sebb tételek, n gyobb adótét A régi táblázat pontból, két a szenved: Ford kalmaz, nevez után sokkal meg, mint na például az a 5000 lej jöved adót fizet, mi jövedelme. A adót, az utóbb a fordított pr az egyik nyol

M de het

— A másik ta fixa tábláz gyok a differ kon belül. Igy tályba tartozó lemmel rende adót fizetnek lemmel bírók tott fordított csak 9 százal ság a mai gaz mert az adoz mindegy, hogy keres valaki.

— Ezeknek hogy a paten könnyített vo hein, teljesen nak számára. az is, hogy a kivetésnél az delmét vették emberek elég megmaradtak seti lehetősége szüntek. Nagy oiaának, mert szemben is h öket. A nagy hatják, hogy ehhez képest dők ettől a k záva. Három egy képzeletbe terheit. A Zsid selete ezért pr ta fixa radiká reskedők és k

A va

— Az első a Párt nevében k al alátámasz képviselőház e fixa jelenléti sát a következ lejjig terjedő je az adót, ép lakét. b) A m adik osztályi százaléktól 9 sán emelkedik

Dr. Fischer József nyilatkozata a patenta fixa súlyos sérelmeiről és igazságtalan intézkedéseiről

Hogyan került be Argetoianu adótörvényébe a patenta fixa. A gazdasági blokkok és a kisegzisztenciák érdekei

Cluj-Kolozsvár, március 2. (Az Uj Kelet tud.) Megírta az Uj Kelet, hogy az új adótörvény vitája során dr. Fischer József képviselő a Zsidó Párt nevében a patenta fixa módosítását kérte a kamarától. Ez az adórendszer ugyanis súlyos sérelmet jelent a romániai kisegzisztenciákra és ennél fogva rendkívül közelről érinti a zsidó kiskereskedőket és kisiparosokat. Eppen ezért szükségesnek tartottuk felkeresni dr. Fischer József képviselőt, aki az alábbi nyilatkozatban fejtegette ki előttünk a patenta fixa kérdéskomplexumát:

A patenta fixa fordított progressivitása

Az adómódosítási törvénnyel kapcsolatban — mondotta Fischer József dr. — a Zsidó Párt parlamenti képviselője foglalkozott a patenta fixa kérdéssel és miután megállapította számos kis kereskedő és kisiparos paraszából, hogy az adófizetésnek ez a módja súlyosan megterhelte a kisegzisztenciákat, a patenta fixa osztályainak és adótételeinek megváltoztatását javasolta olyan értelemben, hogy a kisebb összegek után kisebb tételek, nagyobb összegek után nagyobb adótételek legyenek fizetendők. A régi táblázat ugyanis ebből a szempontból, két alapvetően súlyos hibában szenved: Fordított progressivitást alkalmaz, nevezetesen kisebb összegek után sokkal nagyobb kvótát állapít meg, mint nagyobb összegek után, így például az a kisegzisztencia, akinek 5000 lej jövedelme van, épügy 1200 lej adót fizet, mint az, akinek 15 ezer lej a jövedelme. Az előbbi 14 százalékos adót, az utóbbi 8 százalékosot fizet. És ez a fordított progressivitás vonul végig az egyik nyolc patentáris osztályon.

Megmaradtak a magas adók de megszűntek a kereseti lehetőségek

A másik lényeges hibája a patenta fixa táblázatának az, hogy tulajdonképpen a differenciák az egyes osztályokon belül. Így például a nyolcadik osztályba tartoznak a 100 ezer lej jövedelemmel rendelkezők, akik 14 százalékos adót fizetnek és a 150 ezer lej jövedelemmel bírók is, akik az előbb kimutatt fordított progressivitás szerint csak 9 százalékosot fizetnek. A különbség a mai gazdasági krízisben túl nagy, mert az adózás szempontjából sem mindegy, hogy 100, avagy 150 ezer lejt keres valaki.

Ezeknek a hibáknak tudható be, hogy a patenta fixa, ahelyett, hogy könnyített volna a kisemberek adóterhelését, teljesen elviselhetetlen lett azoknak számára. Hozzájárult ehhez még az is, hogy a legutóbbi három éves adó-kivetésnél az előző három év átlagjövedelmét vették alapul, amikor még az emberek elég jól kerestek. Ma aztán megmaradtak a súlyos adóval, a kereseti lehetőségek azonban teljesen megszűntek. Nagy sérelme ez a kisegzisztenciáknak, mert hiszen a nagy adózással szemben is hátrányos helyzetbe hozták őket. A nagy adózók ma is bizonyíthatják, hogy esőként a jövedelmük és ehhez képest kérhetik adójuk csökkentését, míg a kisiparosok és kiskereskedők ettől a kedvezménytől el vannak zárva. Három évig kell még nyugodni egy képzeletbeli jövedelem súlyos adóterheit. A Zsidó Párt parlamenti képviselete ezért programjába vette a patenta fixa radikális módosítását a kiskereskedők és kisiparosok érdekében.

A Zsidó Párt módosító javaslata

Az első alkalom erre az új adótörvény tárgyalása volt, amikor is a Zsidó Párt nevében pontos statisztikai adatokkal alátámasztott javaslattal léptem a képviselőház elé és kértem a patenta fixa jelenlegi táblázatának módosítását a következő elvek alapján: a) 5000 lejig terjedő jövedelmek után szállítsák le az adót, épügy, mint a mezőgazdaságé. b) A második osztálytól a nyolcadik osztályig az adókules 6 és felsőosztályoktól 9 és felsőosztályig fokozatosan emelkedik, úgy, hogy minden osz-

tályban egy felszázalékkal nagyobb az adókules és a legmagasabb kvóta 9 és felszázalék a nyolcadik osztályban. Eszerint tehát a valódi és igazságos progressivitás elvein épül fel a javaslat. Vagyis kisebb jövedelemmel bírók kisebb adót, nagyobb jövedelemmel rendelkezők nagyobb adót fizessenek. De a legmagasabb kategória se legyen elviselhetetlenül túlterhelve. c) Az egyes osztályokon belül is érvényesüljön a progressivitás, aként, hogy mindenki csak annyi adót fizessen, amennyi a ténylegesen megállapított jövedelemnek aránylagosan megfelel.

A pénzügyminiszter kijelentette, hogy maga is hibásnak tartja a patenta fixa jelenlegi helyzetét, azonban el kell halasztania annak módosítását olyan időre, amikor tisztán fogják már látni az új törvény alkalmazásának gyakorlati eredményeit.

A patenta fixa eredete

Igy sajnos legjobb igyekezetünkkel sem tudtuk megkímélni a kiskereskedőket és kisiparosokat attól, hogy meg két esztendőig szenvedjék egy áldatlan intézkedés igazságtalan terheit. — Hogyan került be annakidején az adótörvénybe a patenta fixa ilyen hibás formában? — kérdeztük a zsidó képviselőtől.

Tudott dolog, mondotta válaszában Fischer József, hogy a patenta fixa

1931-ben a Jorga-Argetoianu-kormány idejében került be az adótörvénybe a kereskedelmi képviselők sürgetésére és velük történi megegyezés alapján. Nézetem szerint végzetes hiba és előrelátás hiánya volt ez az intézkedés, melynek most a kisegzisztenciák adják meg súlyos árát. A kereskedelmi képviselők annakidején abból indultak ki, hogy az évenkénti adó-kivetés súlyos terhet jelent a kereskedelemnek. Évenként vé gigjárnai a fórumokat, baksis, stb. nagy teher volt, ez igaz. Emellett igaz volt az is, hogy 1930-ig, amikor a patenta fixa mozgalom megindult, aránylag elég jó idők jártak és a kereskedelem érdekében kedvezőnek mutatkozott, hogy ne keljen minden évben adót megállapítani, mert hiszen minden adó megállapítás adóemelés is jelentett. Am de nem gondoltak a hét sovány esztendőre, amikor minden évben egyre kevesebb a jövedelem és ennél fogva az adónak előre három évre való megállapítása azt jelenti, hogy a minden évben csökkenő jövedelem mellett az előző évek magasabb jövedelme után kell az adót kivetni.

Mit érnek a gazdasági blokkok?

Argetoianu hamar átlátott a színt és látván, hogy a régi adótörvény módszere csődöt mond, mert mindenki veszteséget bizonyít be nyereség ehlyett kapva-kapott a kereskedelmi érdeklőségek ajánlatán amely 1931-ben már csak a kincstárnak jelentett előnyt és nem a kereskedelemnek, de legkevésbé a kisiparosoknak. Iskolapéldája ez az eset annak, hogy mit érnek az ugynevezett gazdasági blokkok, amelyek a legutóbbi időben az országos és községi választásokon próbálkoztak azzal a jelszóval, hogy csak ők tudják megvédeni az iparosok és kereskedők érdekeit. Ez a példa az ellenkezőjét mutatja — fejezte be nyilatkozatát Fischer József.

Izgalmas interpellációk a hadsereg felszereléséről és az adónyomortásról

Duca a kormányt, Vaida a liberalisokat vádolja a hadfelszerelések hiányaiért

Bucuresti-Bukarest, március 2. A kamara mai ülésén Gaál Miklós magyar-párti képviselő napirend előtti felszólalásában elpanaszolta, hogy Tordán és a megyében a pénzügyi közegek szadizmussal vetik ki az adókat és teljesen kiirtják az iparos- és kereskedősztyált, az orvost és az ügyvédet, akik közül márcsak alig néhányan lézengenek. 1931-ben Tordán 47 üzlet szűnt meg és 176 iparos adta vissza iparosengedélyét. A legbeszédesebb példa, hogy Tordán volt egy mészáros, aki 90.000 lej adóval volt megróva. Tordáról leköltözött Bukarestbe, ahol 3 virágzó üzlete van és a három után fizet összesen 8000 lej adót. Kéri, hogy a pénzügyminiszterhez benyújtott memoranduma alapján revideálják a tordai adókat.

Stefanescu felszólalásában elmondja, hogy az adófizetők azért nem fizetik rendesen az adójukat, mert az adók tulajdonképpen magasak.

Serdici képviselő a Nagyküküllő megyei nyugdíjasok siralmas helyzetéről interpellál.

Landau arra kéri a pénzügyminisztert, hogy a sorocai- és hotinmegyei árvíz-károsultak 1931. évi adóját törölje, a folyó évi adókat pedig mérsékelje. Moscauteanu pártunkívüli szocialista, elpanaszolja, hogy Délbeszarábiában nem respektálják a kisebbségek jogait és kéri, hogy az iskolákba vezessék be az anyanyelv szabad használatát.

Interpelláció a hadsereg felszereléséről

Dinu Voicu interpellációjában elmondja, hogy a háború után a hadsereg helyzete nem legfényesebb. Európa békéje és nyugalma érdekében szükséges, hogy Románia hatalmas és jól felszerelt hadsereggel rendelkezzen, a szükséges hadszereket az országban elő lehet állítani. Hiszen ezért építették a kiskapusi és kudzsiri gyárakat, majd bizonyos intrikák miatt úgy találták, hogy a hadiszerek sürgős kiegészítésére van szükség és 3 rendelést tettek a Scoda és

Schneider-creuzot üzemeknél.

Samsonovici hadügyminiszter válaszában kijelenti, hogy Románia felkészületlenül ment a háborúba és a semleges esztendő alatt sem készült fel. Ezért kellett a szövetségeseinktől oktatást kérni és idejében kell felkészülnünk és saját magunkra kell támaszkodnunk. A hadsereg az utolsó 10 évben közep-arányosan 13 százalékat kapta az ország költségvetésének. Ezzel szemben Lengyelország például 1925-26 költségvetési évben 49 százalékat adta a hadseregnek az általános költségvetésnél. Külföldi gyárak azért kaptak rendelést Romániától, mert a kiskapusi és kudzsiri gyárak nincsenek még abban a helyzetben, hogy pontos rendeléseket teljesíthessenek. A hadügyminiszter célzást tesz beszéde további részében a liberálisok hadügyi politikájára, mire Duca csadalkozását fejezi ki afölött, hogy a hadügyminiszter a liberális pártot aposztrofálja.

Samsonovici ingerülten válaszol és kijelenti, hogy nem fogad el leckét a liberális párttól.

Duca: A hadügyminiszternek óvatosabbnak kellene lennie a kijelentéseiben.

Duca ezután politikai térre csap át és rendkívül heves szavakkal kritizálja a nemzeti parasztpárti kormányt, amely nem folytatta a liberálisok által megkezdett munkát és kijelenti, hogy a csehek, jugoszlávok és a lengyelek sokkal jobban vannak ellátva hadianyaggal, mint Románia.

— A liberális párt, — mondja Duca —

A Zsidó Párt választási jele

a tömör kör

I. számú lista.

Március 6-án minden öntudatos zsidó választó erre szavaz.

Közhirre tétel!
KOPROL
haszajtó
új alumínium
csomagolásban
4 db. 4 lei

1 db. KOPROL 3 lei
10 db. KOPROL 27 lei

megteremtette a kudzsiri, kiskapusi, brassói, fogarasi gyárakat, de a kiskapusi gyár számára hozott felszerelések amelyek 200 millió lejt reprezentálnak, még mindig a konstancai kikötőben fekszenek.

Beszéde végén Duca elismeri azt, hogy a hadügyminiszter nem tehető mindenért felelőssé.

Vaida miniszterelnök csadalkozását fejezi ki afölött, hogy ilyen természetű kérdéseket a nyilvánosság előtt tárgyalni meg. Gyárakat nem lehet felépíteni egyik napról a másikra. A liberális párt ugyan 1920-tól 1928-ig nem csinált semmit, most azonban, hogy az ország magasabb érdekeiről van szó, fogjunk kezét mindnyájan ebben a kérdésben.

A Magyar Gazdasági Szövetség Ülése

Bucuresti-Bukarest, március 2. A Magyar Gazdasági Szövetség elnöki tanácsa március 2-án ülést tartott, amelyen tudomásul vette a szövetség Udvarhely, Szatmár és brassói szervezeteinek megalakulását. Réthy képviselő ismertette a magyar kisebbséget iskolai téren érdeklő ügyeket, valamint a magyar tisztviselők, különösen vasutasok és postások ellen megnyilvánuló ellen-szenvet. Az elnöki tanács elhatározta, hogy parlamentáris útján megteszi a szükséges lépéseket.

Az új Zarathustra, Dr. Geréb János könyvet ír a világválság megoldásáról, Grivita előtt — Grivita után, Brassói hircsokor, A szegényeszságu Vászárhely, Miért kötött kényszerigegezet a szudricsi fapár? Lőrinczy Mózi vajat árul Bukarestben, Borsai levél Hitler Adolphoz, Littkéné férjhez megy, Pofon mint házassági tanácsadó, 707 lej a bank kaszájában és még rengeteg érdekes közlemény gazdagítja Erdély legrégebb és legnépszerűbb riportlapját, a Gyilkost, amelyben tovább folyik a Földalatti hármak kalandos regénye. Egy szám ára 10 lej.

— Liberális komány alakult Norvégiában. Oslóból jelentik: Mohwinkell deignált miniszterelnök megalakította kormányát. A kabinet tagjai mindannyian a norvég liberális pártból kerültek ki. A miniszterelnök megtartotta magának a külügyi tereát is.

Óvakodjon az
INFLUENZÁ-tól
a kellemes illatu és
fertőtlenítő
„Szt. László”
szappannal

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

R. A. Szatmár. Precíz felvilágosítás nem adhatunk. Miután több módosítás történt az utóbbi időben a németországi közoktatás körül, nem áll módunkban önnek pontos információt adni. Tudjuk azt, hogy vannak technikai főiskolák, ahol nem követelnek érettségét a felvételnél. Hogy öt osztály elegendő-e, nem tudjuk. Az is kérdés, hogy a mai politikai konstellációban egyáltalán fennáll-e ez a lehetőség külföldiek számára. Ugy tudjuk, hogy Berlinben van ilyen főiskola. Tanulmányi szabadságot azonban nem kap. A nosztrifikálás ügyében forduljon az itteni közoktatásügyi inspektorátushoz.

K. H. Dész. Kérését készséggel teljesítünk, de a mai viszonyok között teljesen kizárt dolog, hogy eredményt érjünk el. Több fordulat már hozzánk hasonló kéresekkel és kénytelenek voltunk elutasítani ugyanezen okból. Régebben módjában állt az Uj Keletnek hasonló akciókat lebonyolítani, ma azonban nem áll ez fenn.

"Zilah". Kérdéseit átadtuk egy szakértőnek. A közeli napokban megkapja a választ.

G. T. Kraszná. Forduljon az Aviva-Barisszia szervezet kolozsvári központi vezetőségéhez (Cluj, Piata Unirii 22., etaj II.) A legheylesebbnek tartjuk, ha lecsatlakoznak valamely meglévő és országos ifjusági szervezethez, amely kultúranyaggal és utasításokkal látja el az egyesületet. Ezért ajánljuk, hogy irjanak az Aviva-Barisszia Nőszületének.

K. H. Nem tudunk róla, hogy a közeljövőben filléres gyors indulna Budapestre.

"Mittelmann". A következő címet közölhetjük: „Östjüdische Zeitung“ Cernauti, Str. Regele Ferdinand 8. Megjelenik hétfőn és vasárnap, szerkeszti dr. Mayer Ebner zsidó képviselő. Más németnyelvű belföldi zsidó lapról nem tudunk.

A. M. Teke. A sakklépéshez szóló magyarázata hiányos. Rajzolja le egy kocás papírra a helyzetet és akkor megadhatjuk a kért választ.

S. A. Dész. A palesztinai kirándulás az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség rendez. Forduljon a szövetség temesvári központjához (Timisoara, IV. Bul. Berthelot 4.), vagy az erdélyrészi Palesztina Hivatalhoz (Cluj, Piata Unirii 22., II. emelet.)

R. E. Székelyhid. A legheylesebb volna ha érintkezésbe lépne egy nagyvárosi gőzmosóddal, Valószínűtlennek tartjuk azonban, hogy a mai viszonyok között felvennének új alkalmazottat. Gépekre vonatkozó információkat kaphat például a kolozsvári Czik gőzmosódától (Str. Gen. Poetas.)

B. V. Gyergyószentmiklós. Április 22-én nagy társaskirándulás indul Erdélyből Palesztinába. A kirándulást a Zsidó Nemzeti Szövetség rendezi, III. osztályú hajójegy Haifaig és vissza kb. 4500 lej. Forduljon a szövetség temesvári központjához, vagy a kolozsvári Palesztina Hivatalhoz.

H. J. Nagysomkut. Forduljon az erdélyrészi Palesztina Hivatalhoz. Cím: Officiul Palestinean Cluj, Piata Unirii 22., etaj II.

M. T. Lapos. Önnek is szól a fenti üzenet.

"Művészet". A szóbanforgó színművész már nem tartózkodik Kolozsváron. Jelenlegi lakhelyét nem ismerjük.

Z. M. Sziget. Közleményüket nem kaptuk meg. Küldjék be, készséggel leadjuk.

F. B. Medias. A palesztinai kirándulásra vonatkozó tudnivalókat részletes cikkben ismertette az Uj Kelet. Forduljon a Zsidó Nemzeti Szövetség temesvári központjához. (Bul. Berthelot 4.)

K. Gy. Tasnád. Tudunkkal a Széplaki Takarékpénztár foglalkozik külföldi sorsjegyekkel és valószínűleg az ön kérdésére is felvilágosítással tud szolgálni.

"Careii". Ezerszer elismételt megállapításokat tartalmaz írása, bár intelligens, értelmes, gondolkodó lényre vall. Ez azonban igen kevés az üdvösséghez. Egyetlen egyéni szempont, egyetlen eredeti meglátás nincs benne. Inkább gondolati reminiscenciák, persze igen fejletlen kifejezőképességgel megírva. Nagyon sokat kellene olvasnia ahhoz, hogy a világot s magát a zsidókérdést is teljes realitásában lássa.

D. M. Szeben. Lapos, álromantikus, hazug történet a XIX. század eleji szóra-

A Panflavin-pasztilla a legbiztosabb gyógyszer a hűlés és ragályos betegségek ellen. Akar védekezni? Használjon

koztató irodalom modorában megírva. Ennyit lát ön az életből? Akkor jobb, ha teljesen behunyja a szemét. Esetleg ninics kizárva, hogy a Szivek harcához hasonlóan regények „alkotása” körül még bokros érdemeket, sőt sikereket arat

hat. Irodalmi ambícióit azonban — egyelőre — akassza fel a szegre. Kéziratát megőrizzük.
G. G. Ermihályfalva. Levél ment. Csodálkozunk, hogy nem kapta meg. Másolatot küldjük.

SPORT

Uj alapokon a tornaszakosztály

A Haggibbor tornaszakosztálya tegnapi ülésén határozatot hozott, melyben kimondja a szakosztály teljes reorganizálását. Kilátásba helyezi, hogy már az első héten tökéletesen hozzáférő tornavezetőt szerzött. Ez irányban a tárgyalások már meg is indultak. Tekintve, hogy ez az egyetlen sport, mely egyáltalán nem kíván anyagi áldozatot és tekintve hogy a tornaórák is a legszerencésebb időpontra vannak kijelölve, mindenki számára lehetővé teszik a torna gyakorlását.

Felhívjuk tehát mindazokat a zsidó közületeket, amelyek tagjaiknak nemcsak szellemi, de testi nevelését is szemelőtt tartják, hogy a fenti előnyök tekintetbevételével iratkozzanak szakosztályunkba. A vezetőség kötelezi magát, hogy kellő létszám esetén a tornászoknak a legkiválóbb torna vezetőket és olyan tornatemet bocsát rendelkezésére, amelyek a legkényesebb sportolók igényeit is kielégítik. Munkánk megkönnyítésé végett az a kérésünk, hogy a beiratkozások minél hamarabb történjenek meg az alábbi címen: Berla Nándor, Express inkasszóiroda, Cal. Reg. Ferdinand 14., II. em. egész nap és Harnik mérnök, Cal. Reg. Ferdinand 39., földsz. délelőtt.

A Haggibbor futballszakosztályának első tréningje. A futballszakosztály vezetősége értesíti a tagokat, hogy vasárnap d. e. fél 12 órai kezdettel általános tréninget tartanak. Kérjük, hogy mindenki pontosan jelenjen meg, tekintettel a kezdő szezonra. A szakosztályvezető.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Nevezzünk hát. Kedves, nívós és mulatságos előadás mellett megy szombat este, március 4-én fél 9 órakor a Román Színházban a „Nevezzünk hát” című revű 3 felvonásban (42 képből). Aki jól akar mulatni, okvetlenül nézze meg. A helyárak alacsonyok.

Nagy vidám purimi művészkabaré a Magyar Színházban. E hó 12-én, vasárnap este tizenegy órakor a kolozsvári Magyar Színházban vidám purimi művészkabaré fog lezajlani a legjobb színvonalú erők közreműködésével. Négy egyfelvonásos, táncok, jiddis dalok, mókák, szellemes konferánsszéria élvezetessé és művészi nívójában is vidámmá teszi ezt az estét. A jubileum számára alkalom van arra, hogy otthon nyugodtan megülhesse a purimi lakomát és féltizenegy órakor jöjjön a színházba, ahol mozihelyárak mellett lehet vigadni. Az egyfelvonásosok főszereplői Szakács Árpád, a kitünő színművész, felesége, aki Erdély egyik legjobb jellemszínésznője és Réthelyi Ödön, a népszerű operett és vígjáték színész. Virág Lajos énekelni fog. Külön attrakciója lesz az esetnek egy groteszk és egy művésztánc, továbbá Mendel Ilus éneke, akit dr. Eisikovits Miksa zeneszerző kísér. Ezenkívül újabb számokkal fog gyarapodni a purimest, amelyre mindenkinek el kell jönnie.

Kodály Zoltán ünneplése. Az ötven éves Kodályt Zoltánt, ünnepelte csütörtökön este híveinek nagy és előkelő tábor a kolozsvári zenekonzervatórium nagytermében. Az ünneplés méltó volt a nagynevű muzsikushoz, akinek életét és

műveit egyik tanítványa, Visky János méltatta a meghatódottság és szeretet szavaival. Ezután Zsembery Elvira aszszony, a konzervatórium tanárnője egy Kodály-meditációt játszott, finoman, egyénien, a nagy komponista szellemében. Lévy Ilonka Kodály dalokat énekelt, nagy hatással, majd Kolozsvár ismert és közkedvelt kvartettje, Lakatosék játszották Kodálynak egy 1918 márciusában szerzett kvartettjét. Ezután Utó Mária tanárnő a „Marosszéki táncok”-at adta elő zongorán Pollermann Aranka hegedűn játszott Kodály Adagio és Valzettjét, akit Zsizsmann Rezső kísért zongorán. A konzervatórium női énekkara Mihályfy Irén tanárnő vezetése alatt Kodály karéneket adott elő. A teljesítményeket a közönség lelkesedéssel és a mester iránti hódolattal tapsolta meg.

Az Opera műsora

Vasárnap, március 5 (este): Rigoletto.

CORSO-MOZGO műsora

Az ezred disze. Szenzációs katmai vígjáték. Ralph Arthur Roberts, Ida Wüst.

ROYAL-MOZGO műsora

(parkamara új paiotájában)
Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 kor.
Ma, szombat: HAJNALI MERÉNYLET
A legszenszálló német modern detektívfilm. Fősz.: Karl Ludvig Diehl.

Vasárnap d. e. 11 órakor matiné, nagy Harry Piel film: A titkos ügynök. 10. és 15 lejes helyárak.

SELECT-MOZGO műsora

Szombat 3, 5, 7 és 9 órakor:
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor:
Hétfő 3, 5, 7 és 9 órakor:

Schönbrunni álom. A szezon legsikerültebb operettje. Főszerepekben: Martha Eggerth, Hermann Thimig, Hans Junkermann, Verebes Ernő. Műsoron kívül legújabb hangos heti hiradó.

Szinkör-Mozgo műsora

Szombat 3, 5, 7, 9 órakor premier: Baby. Ragyogó kiállítású attrakció. Főszereplő: Anny Ondra. Műsor előtt: Bolváry—Stolz sétája Velencében.

Vasárnap d. e. 11 órakor: Baby—Anny Ondra.

Vasárnap 3, 5, 7, 9 órakor: Baby—Anny Ondra.

URANIA-MOZGO műsora

Szombat 3, 5, 7 és 9 órakor:
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor:
Igloo. Legérdekesebb és legmerészebb kulturfilm az eszkimók életéből. Utána a legmulatságosabb Stan és Bran vígjáték. Műsoron kívül legújabb hangos heti hiradó.

Kreuger gyufakirály szerelmei. Ingeborg Eberth rendkívül közvetlenül megírt könyvei Ivar Kreugerről, amelyen keresztül bepillanthatunk a zseniális pénzügyembernek, vagy kalandornak felfokozott szerelmi életébe és gyönyörűségeibe. A könyv kapható az Uj Kelet könyvosztályában. Ára csak 57 lej.

Purimi egyfelvonásosok

Solem Alejchem, Szabó Imre, L. Kobrin Minden egyfelvonásos jogdíjjal együtt 150—200 lej. Jiddisből fordított 3 felvonásosok jogdíjjal 300 lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályánál Cluj, Str. Baron L. Pop 10.

RÁDIÓ MŰSOR

Szombat, március 2.

Bukarest, 19.40: Grammofón, 20: Könyvnyű zene, 20.45: Énekhangy.

Budapest, 9.15: Grammofónhangy. — 9.30: Hírek. 12.05: Szalonzene. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás. — 2.45: Hírek. 5.30: Német dalok. 6.15: Színház és művészet. 6.45: Katonazene. 7.25: Az Operaház előadásának ismertetése. 7.30: Poldini: Farsangi lakodalom c. operája. Közben pontos időjelzés, hírek, majd cigányzene.

Bécs, 22.25: Táncezene.
Berlin, 21.15: Zenekari hangy.
Breslau, 21.15: Zenekari hangy.
Langenberg, 21.20: Zenekari hangy. 24: Jazz.
Lipscse, 20: Hitler beszédének közvetítése. 21.15: Schubert: C-moll nyitány.
Varsó, 22.05: Chopin zene.
Milánó, 19: Grammofón.
Róma, 19: Hangverseny.
Poizzony, 21: Operettzene.
Brünn, 19.25: Hangy.
Osló, 20: Finn-est.
Stockholm, 22: Könnyű zene.

Pályázat

A szatmári (Satu-Mare) Statusquo Izr. Hitközség a dr. Jordan Sándor főrabbi ur elhalálozásával megüresedett főrabbi állásra pályázatot hirdet.

Pályázók felkérésnek legalább három, a Sulchan Aruch alapján álló statusquo főrabbitól eredő תורה-vel (rabbiképesítés) és legalább középiskolai végzettséggel igazoló okmányokkal felszerelt, rövid élettörténetet és eddigi működést is felölölő pályázataikat 1933 március 20-ig alulírott elnök címére be kellküldeni.

A meghívott pályázók költségeit megtérítjük.
Braun Mór
hitk. titkár

Fried Dezső
hitk. alelnök
C. Regele Ferdinand
(Árpád ut) 29.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3 lej, vas-tagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apró hirdetés 30 lej. Állástkeresőknek 25 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelleg levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Csípkebevarrás, függöny, ágyterítő, párnák montirozása, kelengyék készítése Wesselényi M. ucca 3. Weissmann R. —

Két-három személy lakást, fürdőszobahasználattal és teljes ellátást kaphat. Klastrom ucca 2/b. Óvár.

Grünwald Jakob fémpari üzeme, C. Decebal (Rudolf ut) 23., készít: ürmétek, bádogaru és tömegcikkeket. Vállal mérlegjavítást.

Felvezek fiatal bőrkereskedőségét azonnalra. Ábrahám Lajos, Teius.

Bukarestben — önálló, 28 éves, jömege jelenlési fiatalember — működöm. Elvennék hozzám illő, intelligens zsidó urileányt. Igényeim: 200.000 lej. Megkeresések: E. R. postrestant Gherla.

Melyik vidéki zsidó urifü hajlandó levelezni clujji urileánnyal. Leveleket „Szórakozás” jellegre a kiadóba.

Jól jövedelmező, régi bevezetett vállalat kurrens szakmában félmillión felüli tőkével rendelkező társat keres. „Régi cég” jellegre a kiadóba.

Férjhez adnám 20 éves, szép, intelligens, vallásosan nevelt leányomat hozzáillő koru, művelt, vallásos fiatalemberhez. Hozomány: 100.000 lej készpénz, vagy betársulás jólmenő üzletbe. Komoly fiatal emberek irjanak „Boldog házasság” jellegre a kiadóba.

Kelengyék készítése, függöny és ágyterítő összeállítás, csípkebevarrás, párná montirozása, elbrázolás a legújabb módok szerint legszebben és legolcsóbban Fisch Böske kézműmunkaszakmájában Str. Baritiu 16.

„Naj” páratlan dern német Köv. műlegkacagt Főszerep

Bethl előadása Bethlen Ist. elnök márc. szállóban ország az

Merén dublini gy. lentik: A ulsteri hat. tében kisik. Harminc. nak. A tett. szedték a s. zék.

Nem horvát para. lentik: Hor. tározottan. hogy Macs. volna. A ho. bűnvádi el. goszláviai. sajtó egyik. zafa miatt.

Eredmi gi tagállam. zító tárgyal. németország. földi tartoz. hitelmeggrög. vezettek. Az. százmillió. dező uj meg. 15-ig lesz é. járulásokat. alatt az add. lékát fizess. letben. A. százalékra.

Nagy-neiro közpo. lentik: Rio. ben a nagy. tűzvészben. kálatoknál. sebeket kapo. lás alatt áll. Veszek a. Régi éksze. Or'ow éksze.

Mende wi Leopold. lozsvári rom. sikerü hang. te a kolozsv. anelynek. Vámos Mag. Leopold ten. nó csillogtat. tükét. Vámc. ezuttal elősz. retében, de. sen meghódi. merését. Uj. Liszt Ferenc. meglepő. csaknem tők. Finomlekkü. bilis muzsiku. szép sikerele. bársonyos, r. gazdag hang. lékeztetett b. este némi i. nek ellenére. leg Puccini. jával freneti. számai is mi. vételesen lág. batást kiváló. del Ilus utols. ezetebb. lépett a pód. az előadott. zozta. Szub. ban fokozza. tását. Külön. senet „Elégiá. nikai iskoláz. nak eléneklé. közönség. forró tapsokk.

HIREK

Ma, szombaton
ROYAL MOZGÓBAN
Páratlan sikerrel fut a

„Hajnali merenglet“
páratlanul lebilincselő, izgalmas modern német detektívfilm. Fősz.: Kari Ludwig Diehl.
Köv. műsor: Asszonyok boldogja. A legkacagatóbb katonai vigjáték. Főszereplők: Siegfried Arno, Ralhp A. Roberts.

— Bethlen István volt miniszterelnök előadása Berlinben. Berlinből jelentik: Bethlen István volt magyar miniszterelnök március 8-án a berlini Kaiserhofszállóban előadást fog tartani „Magyarország az új Európában” címmel.

— Merényletet követtek el a belfast-dublini gyorsvonat ellen. Londonból jelentik: A belfast-dublini gyorsvonat az ulsteri határvidéken merénylet következtében kisiklott és lefordult a sinekről. Harminc sebességre van a katasztrófának. A tetteseket, akik több méterrel felejték a sineket a pályastről, nyomozták.

— Nem helyezték szabadlábra Macsek horvát parasztpárti vezető. Zágrábról jelentik: Horvát parasztpárti körökből határozottan cáfolják azt a híresztelést, hogy Macseket szabadlábra helyezték volna. A horvát parasztpárt vezetője ellen bünvádi eljárás van folyamatban a jugoszláviai politikai helyzetről a francia sajtó egyik organumának adott nyilatkozata miatt.

— Eredményhez vezettek a németországi tagállamok és községek hitelmegrogzító tárgyalásai. Berlinből jelentik: A németországi tagállamok és községek külföldi tartozásai ügyében hetek óta folyó hitelmegrogzító tárgyalások eredményhez vezettek. Az egyezményt aláírták. A két-százmillió márkát kitevő hiteleket rendező új megállapodás a jövő év március 15-ig lesz érvényben. A hitelezők hozzájárulásukat adták ahhoz, hogy ezidő alatt az adósok a tőkének csak 5 százalékát fizessék vissza s azt is két részletben. A kamatlábat leszállították öt százalékra.

— Nagy tüzvész pusztított Rio de Janeiro központi negyedében. Párizsból jelentik: Rio de Janeiro központi negyedében a nagy vásárcsarnok és több lakóház tüzveszben megsemmisült. Az oltási munkálatoknál ötven katonai és tüzoltó égisébe került. Huszonheten kórházi ápolás alatt állanak.

Veszek aranyat magas napi árrban. Régi ékszerkeket olcsón átalakítottok: Orlov ékszerész. Főpostával szemben.

— Mendel Ilus, Vámos Magda és Löwi Leopold együttes hangversenye a kolozsvári rom. kat. gimnáziumban. Nagyszerű hangverseny zajlott le tegnap este a kolozsvári katolikus gimnáziumban, amelynek nagyszámu közönsége előtt Vámos Magda zongoraművész, Löwi Leopold tenorista és Mendel Ilus énekesnő csillogtatták meg igen nivós művészetüket. Vámos Magda zongoraművész ezúttal először szerepelt önálló műsor keretében, de már első szereplésével teljesen meghódította a komoly zeneőrök elismerését. Ugy Beethoven variációit, mint Liszt Ferenc káprázatos Mefisztó-valcserét meglepő áttéréssel, a billentyűkezelés csaknem tökéletes technikájával adta elő. Finomlelkű, egész idegrendszerében reagi bilis muzsikusi, aki minden bizonnyal még szép sikereket fog aratni. Löwi Leopold bársonyos, meleg, szines, modulációkban gazdag hangja igen kiváló énekesekre emlékeztetett bennünket. Kár, hogy tegnap este némi indiszpozícióval küzdött. Ennek ellenére E. Curtis két dalával és főleg Puccini „Bohéméletének” nagy áriájával frenetikus hatást ért el. Többi ének számai is mind egy iskolázott hangú, kivételesen lágy és behelgő hangú énekes hatást kiváltó képességgel hatottak. Mendel Ilus utolsó hangversenye óta még befejezetlenebb, kiérettebb énekművészettel lépett a pódiumra. Hangjának csengését az előadott énekszámok mély átérése okozta. Szubtilis lényének varázsa nagyban fokozza az előadott áriák érzelmi hatását. Különösen nagy sikert ért el Massenet „Elégijával”, míg hangjának technikai iskolázottsága Thomas Stiriájának élénkítésével nyert biznyságot. A közönség mindhárom művészt hosszan forró tapsokkal ünnepelte.

A Zsidó Párt felhívása a községi választásra

Zsidó Testvéreink!

Milyen képviseleti mód biztosíthatja a kolozsvári zsidók annyi ezreinek városi érdekeit?

Van-e külön zsidó sors? Külön zsidó elbánás? Külön zsidó sorsközösség? Tesznek-e különbséget zsidó és nem zsidó kereskedő és zsidó és nem zsidó iparos közt? Van-e, ki meri ezt nem látni és nem hallani és nem érezni? Mindenütt a világon — a fasiszta Olaszországot és a bolsevista Oroszországot kivéve — mindenütt pártok végzik a közeleti képviseletet? Talán minálunk is a fasiszta és bolsevista módszert tartjuk-e alkalmasnak, mikor nem a zsidó Párt, hanem szakmai képviselők alapján lépünk fel? Hát a Zsidó Párt jelöltjei nem képviselik-e az összes produktív szakmáinkat?

A Zsidó Párt listája ez:
Dr. KERTÉSZ JENŐ ügyvéd, a Zsidó Párt városi és megyei tagozatának elnöke.

Dr. KLEIN MIKSA ügyvéd, a Zsidó Párt erdélyi és bánáti tartományi szervezet ügyvezető alelnöke.

VIGDOROVITS IZSO kereskedő, volt iskolaszéki elnök, előljárósági tagja az orth. hitközségnek és Chevra Kadisának.

SCHWARTZ MÁRTON bádogos, a zsidó iparosmozgalom élő lelke évtizedek óta, képviselője a kisiparosságnak a Kereskedelmi és Iparkamarában és az Ipartestületben.

Dr. SPITZER JÓZSEF ügyvéd, a neolog iskolaszéki elnöke és minden zsidó megmozdulás lelkes támogatója.

Az egyik közismert szakértője a városi közigazgatásnak, a másik az ortodoxia és zsidó pártélet fanatikusa, a harmadik típusa a dolgozó, mindenki által indokoltan tisztelt és minden ténykedésében egész zsidó kereskedőnek, a negyedik tisztességével, temperamentumával a zsidó kisipar egyik legtiszteltebb és legaktívabb vezetője.

az ötödik a zsidó kultúra, karitatív intézmények lánglelkű propagandistája. Lehet-e józanul, nyitott szemmel és lelkiismerettel másra szavazni, mint a ZSIDÓ PÁRTA és a vele karteiben levő listára,

melynek száma I.
és jele a

— Megjelent a KORUNK márciusi száma. A magyar nyelvterület legismertebb és legelterjedtebb társadalomtudományi és irodalmi folyóiratának, a Korunknak márciusi igen gazdag tartalmából a következő tanulmányokat emeljük ki: Szacsavay Gusztáv: A technokrácia. Moholy Nagy László: Az új filmkísérletek. Gyomai Imre: Kinek épít Izrael Palesztinában? Ujvári László: Zsidó orientáció a magyar irodalomban. Dési Huber István: Új festészetű törekvések. Horner Miklós: A német ellenforradalom sikere. Hartmann Géza: Wagner Richard és napjaink sbb., sbb. A Kulturkrönika. Természet és Technika. Szemle rovatokban 20 kisebb cikk foglalkozik a legaktuálisabb művészeti, társadalmi és technikai kérdésekkel. Ezt az igen gazdag tudományos anyagot három új német író remekbe készült novellája egészíti ki. Előfizetni óhajtoknak ingyen küld mutatóvány számot a Korunk kiadóhivatala, Cluj Calea Marechal Foch 13.

— Házasság. Berkovits Sárka Sarmás és Mandula Ödön Cluj f. hó 8-án, szerdán tartják esküvőjüket Sarmásen, melyre rokonait és jóismerőseiket ezúton meghívják. Minden külön értesítés helyett.

— Az orvosszövetség szombaton, folyó évi március hó 4-én délután 5 órakor a belgyógyászati klinika előadótermében szakülést tart a következő programmal: 1. Dr. Daniello magántanár: a tüdő supuratiokról. (összefoglaló előadás.) 2. Prof. Iacobovici: Abbee féle operáció a traumás cifoizis gyógyítására. 3. Prof. Urechia: Betegbemutatók. 4. Orient es dr. Kernbach magántanár: Halálos kimeneteli chininmérgezés egy esete. A gyűlésre érdeklődőket szívesen lát az Orvosszövetség.

— Akiknek a szívük működése rendetlen. erőlködés nélkül ugy érhetnek el könnyű érkelet, ha naponta reggel éhgyomorral megisznak egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Szívszakorvosok megállapították, hogy a Ferenc József víz szívelzsírosodásnál és billentyűhibáknál is enyhén, biztosan és mindig kellemesen hat. A Ferenc József keserűviz gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Mária nővér című megható társadalmi dráma kerül bemutatásra az Építő munkás-mozgóban vasárnap, márc. 4-én 2, 4, 6 és 8 órakor. Főszerepben: Maria Mindszeny és Werner Pittischer. Este 10 órai kezdettel: A leánykereskedő. Izgalmas társadalmi film Newyork leánykufarjainak életéből. Műsor előtt a legújabb híradó. Hétfőn 3, 5, 7 órakor utoljára a Mária nővér.

3-7 meghülés évenként — okvetlenül szükséges? Amerikai megfigyelések szerint majdnem minden ember évenként háromszor meghül. Eltekintve a sok kellemetlen óráról, nagyon gyakran veszélyes megbetegedéseket is jelentenek, mint pld. a nátház, amely egy egyszerű meghülésből keletkezik. Kétségtelen, hogy a kórokozónak a szervezetbe való behatolását a gyulladáson nyálkahártyák segítik elő. Szükséges-e hogy az ember beteg legyen, amikor meg van a lehetőség magát a betegségtől megvédeni. Megelőzni a betegséget, mindig könnyebb mint gyógyítani. Védekezzen a kórokozó csiráktól, fertőtlenítse a száj- és garatüreget — amelyn keresztül a baktériumok a szervezetbe hatolnak — a kellemes ízű és biztos hatású Panflavin-pasztillával.

— Orvosi hír. Dr. Havas József fül-orr-gége szakorvos külföldről hazaérkezett. Rendeléseit Unio ueca 6 szám alatt megkezdte.

Halott-e már a Rationalizált Könyvtár?

Milyen kedvezményben részesülnek az „OPIS” tagjai? Az „OPIS” tagjai ingyen orvosi kezelést kapnak dr. Anca Emanuel Jókai ueca 2. és dr. Vári Tibor Berde Mózes ueca 3. szám alatti rendelőjében. Kedvezményes orvosi kezelést több speciálta orvosnál és dr. German S. fogorvosnál Deák Ferenc ueca 15 szám alatt. Ingyen jogi tanácsot dr. Nagy Elek ügyvédi irodájában. A Parkszenatórium, Diana, Erzsébet fürdőbe, Román Operába Magyar Színházba, Szinkör Mozdó, Royal és Edison mozdókba kedvezményes jegyet vásárlásaiknál árengedményt kapnak mindazoknál a cégeknél, ahol a kirakatokban „OPIS” táblácskát látnak. Ezeket most helyszűke miatt nem közölhetjük, de teljes tájékozódást kap mindenki, aki a Deák Ferenc ueca 15 szám alatti „OPIS” irodát felkeresi.

— Gyógyszerészavató. Brief Charlotte-t ma a kolozsvári tudományegyetemen gyógyszerésszé avatták.

— Halálozás. Szerda délután hosszas szenvedés után Désen elhunyt dr. Vetterstein Noé nyugalmazott megyei orvos. Az elhunytat csütörtök délután temették osztatlan részvétellel. A dési orvosi kar az elhunyt kuszoru megváltása alkalmából 700 lejt juttatott a zsidó népkönyvtárnak. Az elhunytban dr. Bárd Oszkár, a kitünő erdélyi író édesapját gyászolja.

Adar hó 7-i szónoklat! Folyó hó 5-én vasárnap délután 5 órakor Glasner Akiba főrabbi a Mikes Kelemen uecai Saschevra templomban az elmúlt évben elhunyt nagyjaink fölött gyászbeszédet tart. A templom füve lesz.

NAPRÓL NAPRA

Továbbították az európai kormányok hoz a brüsszeli rádiókonzferencia hullám-elosztási tervezetét. Az európai államok postaigazgatása állást fog foglalni a tervezettel szemben s beküldi válaszait Svájceba a Luzernbe májusra tervezett új konzferencia ülészek megkezdése előtt.

A Toronto National kanadai jégkocicsapat revánsmérkőzésén 3:1 arányban győzött a Berliner Schlittschuhclub ellen. A kanadaiak tegnapi első mérkőzésüket is följényesen nyerték a berlini csapattal szemben.

Penniman, nemrég elhalt amerikai író végrendeletében hagyatéka egyik legbecesebb darabjaként egy keretbe foglalt és hiteles származási okmányok kal felszerelt kabátgombot emlit, amely George Washington, az Unió első elnökének frakkjáról származott.

Az Equity amerikai színészszövetség tagjai nyilatkozatot írtak alá, melyben kötelezték magukat, hogy ha köllegükkel szemben közömbösen, vagy hangyagul viselkednek, minden esetben száz dollár pénzbüntetést fizetnek be az egyesületi pénztárba.

A római világajnoki futballtornán huszonöt nemzet reprezentáns csapata fog résztvenni. A Nemzetközi Futball szövetség a nevezési zárlat lejártá után is elfogad méltánylást érdemlő esetekben további nevezést.

AVE CAESAR

A világ legnagyobb városainak mozgósímházaiban hónapok óta pergetik a Paramount legesodálatosabb alkotását, NERO monumentális filmjét, az AVE CAESART.

A filmvállalat, amikor ennek a produkciónak elkészítésére vállalkozott s ténylegesen több mint négy millió dollárt ölt bele annak elkészítésébe, régi tapasztalat alapján indult el. Emlékezett rá, hogy a néma film idején a grandiózus tömegjelenségekkel felvértezett produkció volt az, amely lábához-ta a publikumot.

Igy született meg az AVE CAESAR, mely szintén Cecil de Mille attrakciója és amely remek történelmi képet fest a film vásznára Neróról, a véres költőről, aki felgyújtja Rómát, hogy a megdöbönt látvány ihletre bírja. És meg elevenedik a keresztyénység hős kora, az arena vadállatai közé dobott mártírok borzalmas tusája a fenevadakkal, a nézőközönség őrvjngő tizezreinek diadal ordítózását mellett. Az ifju Marcus Superbus, aki szerleméért feláldozza és Mercia, a szép keresztyén leány, aki a hitéért dobja oda fiatal életét. És mind ez nemcsak felvilágító epizódok fonatán, hanem érdekes, liktető történet keretében vonul végig.

A véres, de emellett kéjben és pompában fürdő Róma tökéletesen áll előttünk Cecil B. de Mille rendezésében, de a kitünően összeválogatott szereplők in terpretálásában is. Az elpuhult, kéjenc Néro figuráját Charles Laughton vizionáltatja fel élethűen, mellette Claudette Colbert császárnéja remek mozaikja a császári Róma nagy frescojának. Elissa Landi fiatal keresztyén leány egyszerűségével és megható színeivel uralkodik minden alakítás fölött — partnere Frederick March pedig a legszimpatikusabb amorozók egyike.

A hangosfilm korszakában meglepő esemény ennek a kiválóan hatalmas filmnek mevalkótása, amit csak Amerika leghatalmasabb filmvállalata a Paramount produkálhat.

Elsőranqu cipőt

szolid árak mellett

ROTH cipésznél

Starada Memorandumul 9.

Vidéki megrendelésekhez méretnek eleget adva használt cipő beküldése. Száját készítésű kész férfi cipők kaphatók!

UJ KELET Legújabb hírek

Magasrangú katonai személyeket tartóztatnak le a náci

A zsidó szervezetek ellen is megindult a terror Németországban

Elnémították a szocialisták és kommunisták választási propagandáját. A pacifista elemeknek nem adnak utlevelet. A Rajna-vidéken kétezer kommunistát tartóztatnak le. Előzetes cenzura az ellenzék nyomtatványaira. A Völkische Beobachter az Ullstein-lapok betiltását követeli. Herriot demokratikus antantot sürget Hitler Németországa ellen

A kommunisták minden terror ellenére elárasztják Berlint forradalmi nyomtatványokkal

Berlin, március 3. A kommunisták ellen megindult eljárás során a Rajna-vidéken kerekén 1200, Westfáliában pedig 850 embert tartóztatnak le. Körülbelül egyharmadrészü katonai vezető-ember.

Berlinben három nappal az általános birodalmi választások előtt mindenütt csak horogkeresztes zászlókat és plakátokat lehet látni. A szocialdemokraták plakátjait a rendőrök a birodalmi főváros minden pontján letették a falakról. A rendőröknek ebben a horogkeresztes S. A. csapatok is segítettek — ezeket a csapatokat, mint ismeretes, kiegészítő erők gyanánt beosztották a rendőrséghez. Hitlerék továbbra is a legmesszebbmenő írtó hadjáratot hirdetik a kommunisták, a szocialdemokraták és a pacifista polgári elemek ellen.

A tömeges letartóztatások a birodalom minden részében tovább folynak.

Külföldiek a letartóztatottak között

Letartóztatják azokat a külföldi állampolgárokat is, akik az aktuális politikai rendszer szempontjából nem kívánatos elemeknek tekintendők. Így többek között letartóztatottak Kart asszonyt, egy moszkvai lap berlini tudósítóját is.

A horogkeresztesek a birodalom minden városában rengeteg gyűlést tartanak. Hitlerék minden más gyűlést betiltottak.

A horogkeresztes szónokok nyíltan hangoztatják, hogy az összes baloldali lapokat el fogják némitani.

A diktatorikus intézkedések miatt a demokratikus elemek távoznai akartak a német fővárosból. A Hitler-kormány rendelkezése a politikai rendőrség megalakította az utlevelek kiadását.

Braun volt miniszterelnök fogságban

Braun volt porosz miniszterelnöktől és Severing volt porosz belügyminiszterrel elvették utleveleiket és megtiltották, hogy elhagyják Poroszország területét. Pacifista polgári elemeknek akkor sem adnak utlevelet, ha azok orvosi bizonyítvánnyal igazolják, hogy szükségük van a külföldi üdülésre.

A birodalmi fővárosban 150 újabb letartóztatás történt. A Rajna-vidéken az újabb letartóztatott kommunisták száma eléri a kétezeret, Westfáliában és a Ruhrvidéken 800, Felsősziléziában 1000 kommunistát került letartóztatásba.

A bolsevista szükségrendelet nyomán a thüringiai tartományi kormány messze-menő intézkedéseket tesz. A kommunisták gyűléseit, kommunisták nyomtatványok előállítását betiltották, de azután jelszavakkal ezt az intézkedést a szocialdemokrata pártra, a vasfrontra és a Fekete-Piros-Arany Zászlóegyesületre is.

Előzetes cenzura!

Ezek kötelesek nyomtatványukat előzetes rendőri cenzura alá bocsátani, engedélyezett lapjaik pedig kötelezhetők hivatalos közlemények lenyomására.

E négy párt tagjai nem viselhetnek pártjelvényt. Vörös zászlót nem szabad többé kitűzni.

Thüringia területén minden repülőgép és gépkocsi rekvirálásra készen tartandó. A kommunisták képviselői márciusi fizetését visszatartották, azzal a megokolással, hogy segédrendőrséget kellett igénybe venni és ezeknek költségeire fordítják a kommunisták képviselői fizetését.

Egyidejűleg elrendelték az összes thüringiai birodalmi gyűlési és tartománygyűlési képviselők letartóztatását. A szocialista sajtót is elnémították.

Stuttgartban a württembergi tartomány gyűlés kommunisták képviselőinek megtiltották a tartományi törvényhozás épületébe való belépést. Kóburgban kommunisták vezetőknél házkutatások voltak.

Nürnbergben házkutatások során

Hamis plakátok Hitler nevében

Berlin, március 3. Bremenben ötven főnyi csoport birodalmi sasos és Hitler aláírású plakátokat ragasztott ki, amelyeknek szövege azonban felforgató tendenciájú volt. A rendőrség rájött a csalásra s karhatalom vonult ki elfogatásukra s a falragaszok eltávolítására. A csoport a központi negyedben revolverlővésekkel fogadta a rendőröket. A karhatalom ennek ellenére elfogta a csoport 22 tagját. A többiek el tudtak menekülni.

Berlinben a rendőrfőnökség ezer márkát jutalmat helyez kilátásba annak, aki nyomra vezeti a hatóságokat kommunisták nyomtatványok előállításának és terjesztésének személyére vonatkozólag.

A szélsőségek elleni intézkedések ellenére még mindig elárasztják a birodalmi fővárost felforgató tenden-

Templomban nyitják meg az új birodalmi gyűlést

Berlin, március 3. A vasárnap választandó új birodalmi gyűlés megnyitására a potsdammii garniziótempomban fog összeülni. A rendes üléseket a berlini volt állami Kroll-operaházban fogják tartani. Az elnökség és a birodalmi kormány tagjai a színpadon fognak elhelyezést nyerni. A birodalmi gyűlés irodái megmaradnak eddigi helyükön, mert a palota azon részét, ahol a irodák vannak, a tüzvész nem rongálta meg.

Egyidejű jelentés szerint a bíróság Braun és Severingnek az Angriff elleni perében eltiltotta a lapnak annak közzétételét.

hogy a két szocialista miniszter a porosz államkincstár kárára visszaélést követett el s hogy közzétételük egyénileg gazdagodtak volna.

Berlin, március 3. A birodalmi minisztertanács ülésén elhatározták, hogy a németországi inséges vidékek szűkösödői és munkanélküliei között 700 ezer tonna rozst és 40 ezer tonna vajt fognak szétosztani.

A szocialdemokrácia — államellenes

Hitler tegnapi beszéde után, melynek ele ugyanolyan erővel fordult a szocialisták, mint a kommunisták ellen. Berlinben most azt hiszik, hogy a nemzeti szocialis-

mintegy hatvan métermázsas sulyu nyomtatványtömeget szállítottak be a központi rendőrségre. A kommunisták nyomdáját lepecsételték. A legtöbb nürnbergi kommunisták vezetői elmenekült a letartóztatás elől.

Pirmasbenben a vörös zászlók egész sorát kobozták el a kommunistáktól.

Egyidejűleg a zsidók ellen is megkezdtek a hajszát. A Zsidóvallású Német Állampolgárok Egyesületében a rendőrség házkutatást tartott és, mint a nemzeti szocialista Völkischer Beobachter írja, nagymennyiségű röpíraot foglalt le. Az egyesület hat tagját letartóztatott, a vezetőséget eltávolították és a helyiséget bezárták.

ciájú nyomdai termékekkel.

A délnémet rádió a stuttgarti Külföldi Intézetből angol nyelvűt kiadott. Egyezsre megjelent egy ismeretlen a közvetítésre szolgáló helyiségben s — „Vesszen Hitler, szabadságot akarunk!” — szavakat kiáltott a mikrofonba. Az adóállomást nyomban kikapcsolták s a tisztviselők a már menekülő ismeretlen után vetették magukat, aki azonban teherautóra kapott fel s így sikerült kerekét oldania.

Egyébként a Völkischer Beobachter követeli az Ullstein-koncern lapjainak betiltását.

A betiltott Acht Uhr Abendblatt baloldali estilap, Németország legnagyobb délutáni újságja, tegnap ismét megjelent, miután betiltása lejárt.

ták támadásának frontja ezután elsősorban a szocialdemokraták ellen fordul. A kancellár beszédének egyik részéből, mely a marxizmus elleni küzdelmet jelenti be, arra következtetnek, hogy rövidesen megjelenik a marxizmus-ellenes törvény,

melynek első és legfőbb intézkedése lesz, hogy a szocialdemokráciát államellenes szervezkedésnek jelenti ki és nem engedi meg, közszolgálatban álló egyéneknek, hogy ilyen államellenes szervezkedésnek tagjai lehessenek. Hitler szerint a német munkáság igazi képviselője a nemzeti szocialista párt, mely a munkásokat akarja Németország oszlopává tenni, hogy a jövőben Németországban ne lehessen szó negyedik rendről.

Egyébként Hitler a British United Press munkatársára előtt neveléses hazugságnak mondotta azt a híresztelést, hogy nemzeti szocialisták gyűjtötták volna fel a birodalmi gyűlés palotáját.

Revolversortűz a náci menetére

Legújabb jelentés szerint a nemzeti szocialisták választói gyűlése után összeütközések voltak a szélsőséges politikai pártok hívei között. A közbeavatkozó karhatalom egyik embere s még néhányan sulyosan megsebesültek. A rendőrség

A Zsidó Párt választási jele

a tömör kör

I. számú lista.

Március 6-án minden öntudatos Zsidó választó erre szavaz.

újabb letartóztatásokat foganatosított. Hamburgban a nemzeti szocialisták választási propagandamenetét revolverlővések érték. Az általánossá vált lövöldözésben többen megsebesültek. Egy hetvenéves öreg ember, aki az ablakból nézte a menetet, fejlövéstől találva összeesett s kórházba szállítás közben meghalt. Száz zavargó letartóztatásba került.

Herriot demokratikus antantot sürget

Herriot Párizsban hatalmas beszédet mondott, melyben az aktuális külpolitikai események közül a Népszövetség és Japán szakítását állította az előtérbe. Franciaország sajnálja — mondotta — hogy ez a szakítás megtörtént, a szerződés és a népszövetségi határozatok tiszteletbentartását azonban még ezen az áron is biztosítani kellett.

Herriot ezután a genfi leszerelési konferencia munkájáról beszélt és megállapította, hogy a francia leszerelési és biztonsgági tervezet körül folyó genfi vita az utóbbi napokban lényegesen megjavította Franciaország nemzetközi pozícióját.

A volt miniszterelnök a hirtelenbéli fegyverszállítások ügyét is érintette, majd a németországi helyzetről beszélt s azt mondta, hogy a béke és biztonsgág legjobb garanciája az adott körülmények között a három nagy demokrata állam: Amerika, Anglia és Franciaország szövetsége lenne.

Hatalmas földrengés és szökőár pusztította végig Japánt

London, március 3. A japán szigetországot hatalmas földrengés rázkódtatta meg, amely az első jelentékes szerint mintegy háromszáz halálos áldozatot követelt. Több városban az épületek egész sora omlott össze s tüzek támadtak Tokióban is. Kainaisi kikötőváros partvidéki negyedében a földmozgás után szökőár lépett fel, amely kétezer lakóházat söpört el a föld színéről. A városban a szökőár katasztrófának ötszáz halottja, 330 eltűntje és csaknem kétezer sebesültje van. A földrengés fészkével a táviró- és telefonösszeköttetések megszakadtak. A tokiói kormány segélyvonatokat indított utba a földrengés által legjobban sújtott területre.

Roosevelt megérkezett Washingtonba

Washington, március 3. Roosevelt köztársasági elnök és felesége amerikai időszámítás szerint reggel kilenc órakor, tehát itteni idő szerint délután négy órakor megérkeztek Washingtonba. Az új szövetségi elnököt zászlódiszben várta a szövetségi főváros. Az állomáson ünnepélyes fogadtásban részesítették az elnököt, a kinek testi épségére valóságos rendőrhadtest vonult ki az állomásra. A rendőrség és civilruhás detektívok sordala egész lakásáig sorfalat alkottak. Az elnök ünnepélyes beiktatása szombat délelőtt lesz.

Életfogytiglani fegyház vár a brünni fasizista puccsterv értelemi szerzőire

Prága, március 3. Brünnben tegnap egész napon át tartott a Jugoszlávia részéről kiadott két fasizista vezető, a brünni puccsterv értelemi szerzőinek és végrehajtóinak, Kobzineknek és Gajdnak kihallgatása.

Perükben rendkívüli államvédelmi bíróság fog itélkezni, miután bűncselekményük államellenes cselekmény volt. A brünni kaszárnya elleni fegyveres attack vezetőit öt évtől életfogytiglani szabadságvesztés büntetést kaphatnak.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomdája, Oluj-Kolezvár, Strada Baron L. Pop (v. Brusa) u. 10. Telefon: 9-77.

Taxa postala
alkite in num.
No. 224713-929

da Baron L. Pop
Telefon: 9-77. H
Havonta 116, neg
évre 600, egészév
földre: Havonta
félre 6, egészév
detések díjszabás
KELET" az er
ssidóság egyetle
keink utánnyom
rás megjelölésév

Hi
Hu

A szoci
A poro

Negyv

Riadt és taná
gadda Európasa
kiseretes cred
Csaknem neg
lopogár vonul
hoz és a szava
mint 17 millió
ütötte a pecsé
leka a választó
vörös-fehér-fek
zött és így Hit
kete koalíciója
többséget.

Az abszolút
kus és alkotma
lom a diktátor
lio szavazattal
szocialisták, m
berében. Honn
uj kampóskere
A választás
milkóval több
kommunisták
félmillió szava
pártja elhulla
vazatot és mi
Hitlerék szedt
Hogy hogyan
ebben a szava
terrornak és v
terroraktusok
lasztások rend
zett „Kormán
lomrajutása p
az ingadozók
mi mamonán
vanni olyan n
kérlelhetetlen
Még a kom
majdnem más
lán százezere
munisták, aki
hirdetik és tu
ra Hitler abb
Hitler uralom
nos összeomlá
A fekete ko
hez a választ
gítette, de a
ugy látszik e
na magának
front.

Döbbenetes
lenti azt, ho
majdnem a f
mokráciától
véleményilv
zatával önké
lemond az a
ciaról és önk
ler markába.
Hogy Hill
hatalommal,
na sem kell
használni az
get, amelyhe
erre felelnek
pok.
Európa so
választások
óta. A nagy
laktatása, v
sa egészéve
történetik
tikailag kal
lönben feje